

UNDERDÅNIGT BETÄNKANDE

ANGÅENDE INRÄTTANDE AF

EN ALLMÄN POSTSPARBANK

AFGIFVET

AF DE FÖR DENNA FRÅGAS BEHANDLING
I NÅDER FÖRORDNADE KOMITERADE

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1882.

TILL KONUNGEN.

Genom nådigt bref af den 16 december nästlidna år behagade Eders Kongl. Maj:t åt undertecknade uppdraga att afgifva yttrande och förslag i fråga om inrättande af

en under Statens garanti och förvaltning stäld allmän post-sparbank.

Till närmare ledning beträffande syftemålet med det komiterade lemnade uppdrag, hafva komiterade fått emottaga utdrag af det vid ärendets underdåniga föredragning inför Eders Kongl. Maj:t i Statsrådet förda protokoll, innefattande det af Statsrådet och Chefen för Eders Kongl. Maj:ts Finansdepartement i ämnet afgifna yttrande.

Enligt detta yttrande skulle första spørjsmålet vara, huruvida öfverhufvud en utaf Staten garanterad och förvaltd spar-kassa, som förmedelst de särskilda postanstalterna utsträckte sin verksamhet till landets olika delar, kunde anses vara hos oss af behof påkallad. Äfven med erkännande, att de enskilda sparbankerna i vårt land utöfvat en synnerligen gagnande verksamhet och att man i allmänhet icke haft att beklaga sådana missgrepp vid deras förvaltning, som i andra länder varit en af anledningarne till postsparbankers inrättande, syntes det nemligen vara förtjent af öfvervägande, huruvida sparbankernas verksamhet egde den utsträckning, som vore nödig för uppsamlande, i den grad önskvärdt vore, af den del af arbetsförtjensten, som möjligen kunde afses för framtida ändamål, eller huruvida icke här, såsom annorstädes, vid sidan af sparbankerna kunde finnas ett stort utrymme för en postsparbanks verksamhet, och detta så mycket hellre som denna senare anstalt äfven vore afsedd att betjena en annan publik än den enskilda sparbanken, nemligen den mera rörliga delen af befolkningen, som just i anledning deraf, att den ofta ombytte vistelseort, endast i ringa mån kunde draga nytta af den enskilda sparbanken.

Vidare och under förutsättning, att inrättandet af en post-sparbank i vårt land befunnes önskvärdt, borde komiterade söka utreda, hvilka af de särskilda i sådant hänseende följda grundsatser kunde anses mest lämpa sig för de hos oss bestående förhållanden, och dervid tillse, bland annat, på hvad sätt och under hvilka vilkor en sådan anstalts verksamhet, i hvad den afsåge beröringen med allmänheten, kunde öfvertagas af post-verket.

Då, med afseende på de fördelar en postsparbank erbjöde, det med ej ringa sannolikhet kunde antagas, att kapital-uppsamlingen genom en dylik anstalt äfven i vårt land skulle

komma att representera högst betydliga belopp, borde det blifva en af komiterades viktigaste uppgifter att behandla frågan om lämpligaste sättet för sparmedlens förvaltning; och borde, vid bestämmande såväl åt hvilken myndighet, denna förvaltning skulle anförtros, som ock af de grundsatser, hvilka vid medlens förvaltning borde följas, hänsyn tagas dertill, att Staten måste vara i möjligaste måtto skyddad mot förlust till följd af sin garanti för de deponerade medlen, på samma gång den blefve tillförsäkrad en afkastning af medlen, tillräcklig att bestrida ränta och nödiga förvaltningskostnader.

Vid fullgörande af det komiterade sålunda lemnade uppdrag, hafva komiterade i första rummet fäst uppmärksamhet vid de i landet redan befintliga sparbankernas utvecklingshistoria och närvarande tillstånd. Utan att dock här ingå i en utförligare behandling af detta ämne, tillåta sig komiterade vitsorda de i det stora hela både jemna och hastiga framsteg vårt enskilda sparbanksväsende gjort nästan allt från de första sparbankernas uppkomst och särskildt under senaste årtionden.

Såsom bevis härpå torde vara tillräckligt anföra, hurusom, medan i vårt land, enligt uppgifter i Statistisk Tidskrift för åren 1865 och 1882, funnos

år 1834, 34 sparbanker,

af hvilka 26 hade tillsammans 22,964 delegare,

» 1840, 60 » » » 49 » » 48,445 »

» 1850, 86 » » » 77 » » 100,194 »

uppgick sparbankernas och folkbankernas antal

år 1860 till 151 med 187,675 delegare,

» 1870 » 235 » 354,357 » ,

» 1880 » 351 » 770,551 » .

I afseende å sparbanksdelegarnes antal intager Sverige, med ungefär 17 sparbanksböcker per 100 invånare, en ganska framstående plats, i det att endast några få, smärre stater hafva att i detta hänseende uppvisa gynsamare förhållanden. Deremot lemna de samlade sparbanksmedlens belopp i Sverige mycket öfrigt att önska, oaktadt sparbanksdelegarnes behållning för närvarande är flera gånger större än den var ännu för ett tjugotal år sedan. Denna behållning utgjorde nemligen, enligt Statistisk Tidskrift, vid slutet af

*Nuvarande
sparbanker.*

år 1860	kronor	27,291,937.
» 1865	»	35,983,636.
» 1870	»	57,376,611.
» 1875	»	134,119,697.
» 1876	»	144,296,760.
» 1877	»	146,127,365.
» 1878	»	139,914,761.
» 1879	»	136,564,383.
» 1880	»	147,555,662;

hvarjemte sparbankernas egna fonder sistnämnda år uppgingo till 11,365,954 kronor. Medelbehållningen var således på hvarje sparbanksbok 191 kronor 49 öre eller för hvarje innevånare i riket 34 kronor 81 öre; ett belopp, som torde föga öfverträffas af det motsvarande medeltalet för hela Europa. Men med hänsyn till den ringa utveckling andra sparanstalter för de mindre bemedlade folkklasserna hittills vunnit i vårt land, torde icke kunna förnekas behovet af särskilda åtgärder för att, om möjligt, åstadkomma en ytterligare tillväxt af i synnerhet nyssnämnda folkklassers besparingar. Att vårt nuvarande sparbankssystem icke på ett fullt tillfredsställande sätt beredt tillfälle till små besparingars tillvaratagande, framgår klart vid en blick på de uppgifter, som till Statistiska Centralbyrån blifvit insända, rörande tiderna för insättningsars emottagande vid de särskilda sparbankernas hufvud- och afdelningskontor. Ehuru dessa uppgifter angående en del sparbanker äro sväfvande — innefattande exempelvis tillkännagifvande derom, att »tiderna bestämmas af sparbanksstyrelsen» eller dylikt — torde dock kunna antagas, att af Sveriges mer än 900 sparbankskontor knappt mer än 5 proc. äro tillgängliga *alla* dagar i veckan eller åtminstone alla helgfria dagar. Hvad angår största antalet sparbankskontor, är den tid, hvarunder de hållas öppna, inskränkt till *en gång i veckan*, och om minst fjerdedelen af samtliga kontor torde gälla, att de icke äro för allmänheten tillgängliga mer än *en gång i månaden* och vanligen blott en timma för gången. Att tillfällena till insättning i sparbank äro mycket olika i olika delar af landet och mångenstädes alltför sällsynta, är för öfrigt en olägenhet, hvilken i afseende å enskilda sparbanker svårigen kan undvikas, då icke å alla orter kunna finnas att tillgå personer, som äro på en gång lämpliga såsom ledare af en sparbanks

Tiderna för Sparbankskontorens öppethållande.

verksamhet och villiga att för liten eller ingen ersättning egna tid och omtanke åt hithörande förrättningar.

Denna olägenhet är icke den enda, som plägar vidlåda hvarje system af enskilda sparbanker och som äfven framträder i vårt enskilda sparbanksväsende. Visserligen torde med fullt skäl kunna sägas, att det öfvervägande flertalet af våra enskilda sparbankers styrelser, långt ifrån att missbruka den onekligen mycket vidsträckta befogenhet, som af lagstiftningen blifvit dem medgifven i fråga om handhafvandet af sparbanksmedlen, tvärtom med berömvärd klokhet och samvetsgrannhet motsvarat detta viktiga förtroende, likasom äfven bör medgifvas, att högst få fall äro kända, då större belopp af de hopsparade medlen blifvit af sparbankstjenstemän förskingrade. Men blotta möjligheten af sådana missförhållanden som t. ex. de, hvilka sistlidna år kommo i dagen med afseende på Thorsåkers sparbank, är väl egnad att ingifva de allvarligaste bekymmer. Komiterade tillåta sig att såsom ett, enligt deras åsigt, tillräckligt talande bevis härför meddela följande utdrag ur en skrifvelse från ordföranden i nyssnämnda sparbanks styrelse till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Gefleborgs län: »H. har alltifrån bankens stiftelse enväldigt styrt dess angelägenheter och någon inventering har aldrig egt rum, utan H. har på god tro år ifrån år fått med banken styra och ställa som honom behagat, ehuru de i bokföring och sparbanksverksamhet oerfarna direktörerna stundom pro forma af honom sammankallats för att underrättas om, hvilka låneansökningar beviljats o. s. v. Kassabristen började 1865 och hafva revisorerna aldrig förr än i år (1881) tagit sitt uppdrag på allvar eller undersökt, om bankens tillgångar på papperet också funnits i verkligheten.» — Äfven om man vågade antaga, att ifrågavarande fall vore både till art och grad aldeles ensamt stående, är det dock visst, att sättet för sparbanksmedlens placering icke i alla sparbanker är sådant, att detsamma ej gifver skäl till anmärkning. Särskildt i många af de mindre och minsta sparbankerna har utlåningen mot endast namnsäkerhet tagit en, efter komiterades mening, alltför betydlig utsträckning. Af samtliga medel, som innestå i hvar och en af de sparbanker, i hvilka delegarnes behållning icke uppgår till 100,000 kronor, äro mer än 70 proc. utlånade mot skuldförbindelser med borgen; i åtskilliga fall

*Sparbanks-
medlens hand-
hafvande.*

bilda dylika fordringsbevis mer än 90 proc. af en sparbanks alla säkerhetshandlingar. Det kan väl med skäl sättas i fråga, huruvida ett sådant placeringssätt innebär all den trygghet, som oeftergifligen måste fordras för de mindre bemedlades små besparingar; och en sådan fråga framställer sig så mycket hellre, som det är bekant, att dessa borgenslån stundom af sparbankerna gifvas på ända till 10-årig afbetalning, om också med förbindelse för låntagaren att inbetala lånet redan en månad efter uppsägning från sparbankens sida. Ännu större principiella betänkligheter torde kunna anföras mot ett annat placeringssätt, som dock förekommer endast hos ett mindre antal sparbanker, i det att nemligen betydligare belopp blifvit nedlagda i jernvägsaktier eller lån till jernvägsföretag, som ansetts vara af vigt för orten. Visserligen torde fullgiltiga skäl finnas för den äfven af komiterade delade mening, att en noggrann pröfning af hvarje särskild sparbanks ekonomiska ställning i vårt land skulle ådagalägga, att endast i sällsynta undantagsfall någon fara föreligger, för att delegarne kunna gå miste om en större eller mindre del af de insatta medlen. Likväl anse sig komiterade böra särskildt framhålla, att det stora flertalet af de personer, för hvilka sparbankernas tjänster i främsta rummet borde vara afsedda, nemligen i allmänhet de mindre bemedlade, företrädesvis kroppsarbetare och deras anhöriga, alldeles icke kunna förutsättas ega förmåga att ingå i någon pröfning af den säkerhet, hvarje särskild sparbank erbjuder, äfvensom att just för dylika insättare ett val emellan olika sparbanker under närvarande förhållanden i de allra flesta fall nära nog omöjliggöres genom de långa afstånden mellan sparbankskontoren. Af dessa skäl måste det anses vara högligen önskvärdt, att i alla delar af landet tillfälle funnes till insättning af smärre belopp i en sparinrättning, hvilken erbjöde sådan säkerhet, att någon särskild pröfning deraf alldeles icke vore behöflig. Hvad som fördenskull, enligt komiterades åsigt, i främsta rummet talar för inrättande af en svensk postsparbank under Statens garanti och förvaltning är, att en sådan anstalt skulle komma att i hög grad besitta de tvenne egenskaper, *lätt tillgänglighet och otvifvelaktig säkerhet*, hvilka göra en sparbank synnerligen gagnrik för de mindre bemedlade folkklasserna, men hvilka, till följd af sjelfva

sakens natur, icke kunna finnas i lika mån hos alla enskilda sparbanker.

För närvarande finnas i riket omkring 1,680 fasta postanstalter, i hvilkas antal torde vara att motse en ytterligare tillökning, allt efter som folkmängden och den allmänna rörelsen tillväxa. Om alla dessa postanstalter blefve använda såsom filialer af en central sparbank, skulle detta innebära en tillökning på en gång af mer än 180 proc. till det nuvarande antalet af sparbanksställen i landet. Då dertill kommer, att postanstalterna äro tillgängliga ett större eller mindre antal timmar dagligen, skulle insättare ojemförligt lättare än hittills kunna välja lämpliga tider för sina sparbanksbesök och göra insättningar, när helst några besparingar börjat bildas; en för sparsamhetens befrämjande i hög grad betydelsefull omständighet.

Det kunde väl ifrågasättas, huruvida nämnda fördel ej skulle, äfven utan inrättande af någon statssparbank, kunna vinnas derigenom, att postanstalterna erhöles uppdrag att tillhandagå enskilda sparbanker med sparmedels uppbärande och utbetalande. Försök med införande af en dylik ordning hafva också blifvit gjorda i utlandet, särskildt i Frankrike, Nederländerna och vestra Tyskland. Dessa försök hafva dock ingenstädes krönts med någon nämnvärd framgång och hafva derfor blifvit helt och hållet eller i det närmaste uppgifna. Nederländerna och Frankrike hafva nemligen inrättat allmänna postsparbanker, och i Tyska riket lära förberedelser göras för samma ändamål. Utom det att postanstalternas nuvarande föreståndare svårligen skulle kunna åläggas att i omförmälda hänseende tillhandagå enskilda sparbanker, skulle också af en dylik anordning härflyta åtskilliga olägenheter, bland hvilka icke minst förtjenar nämnas den svårighet i afseende å medelsförvaltningens behöriga öfvervakande, som alltid måste uppkomma, då samma person är redovisningsskyldig inför mer än en myndighet, enär den möjligheten då ligger nära tillhands för redogöraren, att med medel tillhörande *en* kassa, skyla den brist, som i *en annan* kassa kan förefinnas.

Komiterade anhålla få fästa uppmärksamheten derå, huru-
som genom en väl organiserad postsparbank kunna vinnas
äfven andra fördelar än de, som här ofvan blifvit i under-
dånighet omförmälta.

*Postanstalter-
nas användan-
de till spar-
bankskontor.*

*Postanstalter-
nas begagnande
såsom kommis-
sionskontor för
enskilda spar-
banker.*

*Befrämjande
af skol- m. fl.
sparkassor ge-
nom post-
sparbanken.*

Såsom bekant är, hafva, särskildt under de senaste åren, i åtskilliga länder kraftiga bemödanden blifvit med framgång gjorda att befordra folkens såväl ekonomiska som moraliska uppfostran genom inrättande af skolsparkassor, fabriks- och verkstads-sparkassor m. fl. slags smärre sparinrättningar. Då det gemensamma kännetecknet för dylika s. k. »supplementära» sparanstalter är, att de icke sjelfva förvalta influtna medel, utan blott tjenstgöra såsom mellanhänder mellan insättare och en större sparbank eller annan penninganstalt, som sörjer för medlens fruktbargörande, är det tydligen af vigt, att i alla delar af landet någon sådan större anstalt af obetviflad soliditet finnes lätt tillgänglig, så att ledarne af de smärre sparanstalerna må kunna, utan mycket besvär, med korta mellantider lemna ifrån sig de åt dem anförtrodda medel och sålunda frikallas från vidare ansvar för dessa medels förvaltning. Inrättandet af dylika supplementära sparanstalter i vårt land, der de med hänsyn till geografiska och andra förhållanden måste anses vara af behof högligen påkallade, skulle betydligt underlättas, om postanstalterna blefve använda såsom afdelningskontor för en allmän statssparbank.

*Sparkort och
sparmärken.*

Användandet af s. k. sparkort och sparmärken har redan flerstädes visat sig vara ett mycket verksamt medel till befrämjande af små besparingars tillvaratagande. Sålunda hafva, exempelvis i England, sedan pennymärken i oktober 1880 derstädes börjat användas till insättning i postsparbanken, under år 1881 1,553,920 sparkort, hvart och ett med 12 pennymärken, blifvit inlösta, d. v. s. förvandlade till en behållning i postsparbanken af 77,696 £, motsvarande omkring 1,411,000 kronor. Visserligen hafva liknande åtgärder äfven i Sverige blifvit vidtagna af enskilda inrättningar; men ett allmännare användande af privata sparmärken, utfärdade af en mängd olika anstalter, skulle kunna medföra stora olägenheter, särskildt en ganska betydlig fara för märkenas eftergörande. Om Staten genom postsparbanken toge omhand utfärdandet och inlösandet af sparmärken, skulle deremot, enligt komiterades åsigt, en sådan fara i väsentlig mån minskas. Och säkerligen blefve i alla händelser denna fara mindre än den, som redan nu, i vårt land likasom i andra länder, postverken löpa derigenom, att dels frimärken kunna eftergöras, dels en gång använda frimärken varda, efter det makuleringssvärtan utplånats, ånyo begagnade till postafgifters utgörande.

Allt efter som kommunikationsanstalterna och den allmänna samfärdseln utvecklas, blir landets befolkning mera rörlig. I flera af Sveriges provinser är det vanligt, att en del af den kroppsarbetande befolkningen tillbringar vissa tider af året å annan ort, der rikare tillfällen gifvas till god arbetsförtjenst, antingen mera regelbundet vid jordbruk, sågverk och dylikt, eller blott tillfälligtvis såsom vid jernvägsbyggnad. Ofta bildar då arbetsförtjensten under bortovaron från hemmet den väsentligaste delen af arbetarens årsinkomst. Under sådana omständigheter är det af stor vikt, att tillfälle beredes dylika vandrande arbetare att sätta i säkert förvar de besparingar, som kunna göras å den dagliga arbetsförtjensten, så mycket hellre som frånvaron från hemmet lätteligen medför särskilda frestelser till ett oregelbundet lefnadsätt, och arbetaren, äfven om han eljest är sparbankskund, nu, då han bäst vore i tillfälle att göra insättningar, icke kan verkställa dessa, utan att antingen blifva insättare i en annan än hemortens sparbank eller ock underkasta sig icke obetydligt besvär med penningförsändelser och dylikt. Genom en postsparbanks inrättande skulle vinnas den fördel, att sådana arbetare, likasom äfven andra personer, som befinna sig på resor eller eljest aflägsnade från den egentliga hemorten, kunde, så att säga, *föra sin sparbank med sig*, enär insättningar — och, efter vederbörlig uppsägning, äfven uttagningar — skulle kunna på samma motbok göras å hvilken postanstalt i riket som helst, så snart sparbanksrörelse blifvit der anordnad.

Insättning och uttagning å samma motbok inom alla delar af landet.

För hvarje land med statsskuld, i synnerhet om skulden uppgår till större belopp, måste det anses såsom en viktig fördel, om åtminstone någon väsentlig del af skulden kan placeras inom landet å så många händer som möjligt. Härigenom kunna starka band knytas mellan Staten och befolkningen, i det att den sistnämnda blir direkt intresserad i upprätthållande af god ordning och undvikande af sådana förvecklingar, som skulle skada Statens kredit och betalningsförmåga. Derjemte måste spridningen af Statens skuldförbindelser äfven bland de mindre bemedlade samhällslagren utgöra ett synnerligen kraftigt medel att praktiskt befordra utöfvandet af sparsamhetens dygd. Dessa ändamål skulle utan tvifvel i icke oväsentlig mån äfven här i landet befrämjas genom inrättande af en postsparbank, bland hvars åligganden jemväl inginge att

Förmedling af obligationsköp.

för insättares räkning förmedla köp af inhemska obligationer och att för insättning i postsparbanken emottaga och inkassera förfallna räntekuponger till dylika obligationer.

Postsparbankers införande i andra länder.

Många och betydande äro således de fördelar, som af en rätt organiserad postsparbank kunna erbjudas. Också hafva — enligt den redogörelse för postsparbanksinrättningarne i andra länder, hvilken, utarbetad på föranstaltande af Statsrådet och Chefen för Eders Kongl. Maj:ts Finansdepartement, sistlidna år blifvit till tryck befördrad — postsparbanker redan blifvit inrättade i fem europeiska och tre utomeuropeiska länder, nemligen Storbritannien med Irland, Belgien, Italien, Nederländerna och Frankrike samt Nya Zeeland, Kanada och Japan; hvartill innevarande år äfven kommit Österrike och Britiska Indien. Nästan i alla dessa länder har postsparbankernas verksamhet redan från början krönts med afgjord framgång; och om någonstädes ett annat förhållande egt rum, har sådant utan tvifvel haft sin grund deri, att de träffade anordningarne behöft undergå förändringar, för att fullt motsvara de behof, som desamma skolat tillgodose.

Skäl mot postsparbankers införande.

Postsparbankernas införande har emellertid i allmänhet till en början mötts af motstånd, och mot denna anordning hafva anförts åtskilliga skäl. De hufvudsakligaste af dessa hafva komiterade ansett sig böra till bemötande här upptaga.

Statens befattning med privatekonomiska företag.

Såsom ett skäl mot postsparbankers inrättande har åberopats den grundsats, att Staten icke bör befatta sig med privatekonomiska företag. Hvilken större eller mindre betydelse än i allmänhet må tillerkännas denna sats, hafva dock under mansåldrar blifvit af erfarenheten vitsordade fördelarne af att Staten öfvertagit grenar af rörelsen, om hvilka ej må sägas, att desamma icke skulle hafva kunnat, om också endast med mindre fördel, handhafvas jemväl af bolag eller af enskilde. Har nu en dylik anordning befunnits lämplig, der fråga varit om sådan rörelse, som kunnat i vissa fall lemna ett öfverskott, men i andra gifva anledning till årliga utgifter af statsmedel, så synes någon tvekan ännu mindre böra möta att, der i öfrigt sådant af omständigheterna påkallas, anlita Statens mellankomst till förmån för en inrättning, som i allmänhet icke är afsedd att å Statens utgifter och inkomster utöfva något inflytande i annan mån, än att under första tiden af inrättningens verksamhet de för

densamma erforderliga medel skulle, mot framtida ersättning, förskjutas af postverket.

Det starkaste motståndet mot förslag om postsparbankers inrättande har vanligen framkallats af en i viss mån lätt förklarlig fruktan, att sådana banker skulle komma att hindra de enskilda sparbankernas nyttiga verksamhet. Emellertid har erfarenheten redan visat, att dylika farhågor varit ogrundade; och orsaken till detta lyckliga förhållande ligger nära tillhands. Postsparbanken kan i allmänhet icke gifva så hög ränta som de enskilda sparbankerna, hvadan personer, som redan ega någon nämnvärd behållning i en enskild sparbank, icke kunna antagas komma att utan tvingande skäl öfverflytta dessa medel till postsparbanken. Och äfven för sådana nya insättare, som hafva utsigt att inom kort hopspara något mera betydande belopp, spelar räntans höjd en icke oviktig rol vid valet mellan postsparbanken eller en solid enskild sparbank. För de minst bemedlade åter, hvilka kunna hopspara endast mycket små belopp, kan räntans höjd ofta blifva af mindre betydelse, i jmförelse med fördelarne af särdeles lägliga tillfällen till insättning och full visshet derom, att det lilla kapitalet icke är utsatt för någon fara att gå förloradt. Det är hufvudsakligen sådana insättare postsparbanken söker, och erfarenheten visar, att det också företrädesvis är de mindre besparingarne, för hvilka postsparbanken anlitas. På sådant sätt utbildar sig mellan postsparbanken och alla solida enskilda sparbanker i riket en äfven i detta fall gagnande arbetsfördelning. Sålunda hade, för att anföra ett exempel, den engelska postsparbanken efter en tjugooårig verksamhet, vid slutet af 1881, 2,607,612 insättare med en samlad behållning, som vid nämnda tidpunkt uppgick till 36,194,495 £, motsvarande 657,292,029 kronor eller 252 kronor för hvarje insättare. De enskilda sparbankerna i England hade vid slutet af år 1860, omkring 60 år efter de första sparbankernas inrättande, 1,585,778 delegare; detta antal har visserligen sedan dess något minskats, så att det den 20 november 1880 utgjorde 1,519,805; men delegarnes behållning har dock under tiden vuxit från 41,258,368 £ till 44,254,850 £ eller från 472,48 till 528,80 kronor på hvarje sparbanksbok. Härvid bör särskildt märkas, dels att vid tiden för postsparbankens inrättande ett starkt och säkerligen icke alldeles oberättigadt miss-

Postsparbankens inverkan på de enskilda sparbankernas verksamhet.

troende rådde mot en stor del af de enskilda sparbankerna i Storbritannien, hvadan åtskilliga sådana funno sig föranlåtna att på postsparbanken öfverflytta sin rörelse, dels ock att den ränta de enskilda sparbankerna i Storbritannien gifva sina insättare, är endast obetydligt högre än postsparbankens inlåningsränta, emedan äfven de enskilda sparbankernas medel derstädes förvaltas af Staten. I *Italien* har efter postsparbankens inrättande lotteriväsendet lidit märkbart afbräck; deremot hafva både de enskilda sparbankernas och deras insättares antal samt dessas sparbanksbehållning betydligt förökats.

Statsgarantien.

De enskilda sparbanker, som skötas med vederbörlig omsorg och samvetsgrannhet, synas således icke hafva något att frukta af täflan med en postsparbank. Lika litet förekommer anledning befara, att Staten, genom öfvertagande af garanti för de i postsparbanken inflytande medel, skulle, såsom man någon gång sökt göra sannolikt, utsätta sig för något afsevärdt äfventyr. En förlust för Staten skulle härvid naturligtvis kunna uppkomma hufvudsakligen på tvenne sätt: dels genom försvinnning, dels genom ofördelaktig placering af postsparbankens medel. I förra hänseendet har erfarenheten likväl visat, att utan allt för stora kostnader kan åstadkommas en kontroll, jemngod med den, som i afseende på andra allmänna medels förvaltning anses tillfredsställande. Hvad åter angår placeringen af postsparbankens medel, bör denna i vårt land kunna utan svårighet så anordnas, att ingen förlust rimligtvis behöfver befaras. Komiterade antaga nemligen, att för medel, hvilka icke behöfde hållas tillgängliga för löpande utgifters bestridande, skulle inköpas räntebärande obligationer af sådan beskaffenhet, som allmänt anses innefatta fullgod säkerhet, såsom Svenska Statens, Sveriges Allmänna Hypoteksbanks samt Svenska Hypoteksföreningars mellan jordegare å landet.

*Placering af
postsparbanks-
medel.*

En sådan anordning torde äfven befinnas innefatta tillräcklig vederläggning af det stundom hörda påståendet, att postsparbankens verksamhet skulle hafva till följd, att kapital drages från landsbygden, för att koncentreras i hufvudstaden och företrädesvis komma denna till godo. Här är nemligen icke fråga om de inflytande medlens utlånaude på ett sätt, som skulle komma företrädesvis den ena eller den andra orten till godo, utan om en sådan placering, som, på samma gång den innebure största trygghet för postsparbanken, möjlig-

gjorde en minskning i den utländska skuldsättning, hvilken dels redan egt rum, dels framdeles kan ifrågakomma såväl för Statens egna behof som ock för beredande af nödigt förlag för jordbruksnäringen. För öfrigt bör icke lemnas oanmärkt, att ifrågavarande medel vanligen bildas genom inskränkning i de mindre bemedlades utgifter för njutningar, som kunna anses umbärliga, om icke skadliga; hvilka utgifter i många fall för konsumtionsorterna medföra en verklig kapitalförlust.

I enlighet med nu anförda åsigter och då, efter hvad komiterade komma i tillfälle att i det följande visa, hinder icke bör möta för att vid de fasta postanstalterna i riket på ändamålsenligt sätt, under iakttagande af erforderliga kontroller, anordna sparbanksrörelse, hafva komiterade uppgjort och få härjemte i underdånighet öfverlemna förslag till reglemente för en svensk postsparbank.

För de viktigare punkter i detta förslag, hvilka icke redan blifvit behandlade, torde det tillåtas komiterade att här särskildt redogöra, med anställande derjemte af en jämförelse med vissa bestämmelser i lagstiftningen för utländska postsparbanker.

Det i § 3 föreslagna minsta beloppet för insättning, en krona, är högre än hvad som finnes stadgadt i afseende å de utländska postsparbankerna. Minsta insättningsbeloppet är nemligen i

*Minimum för
insättning.*

engelska postsparbanken	1 shilling	—	i det närmaste	91 öre;
österrikiska	»	50 kreuzer	» »	» 90 »
nederländska	»	25 cents	» »	» 38 »
belgiska	»	1 franc, motsvarande.....		72 »
franska	»	» »	»	» »
italienska	»	1 lira	»	» »

För att ej för mycket fördyra postsparbankens verksamhet, hafva komiterade ansett sig böra föreslå vår myntenhet, en krona, såsom minimum för insättning, och detta så mycket hellre, som det i § 4 medgifna användandet af sparkort och sparmärken gör det på sätt och vis möjligt att verkställa successiva insättningar med så små belopp som 10 öre. Med antagande af denna valör bör utväg finnas att, utan större

uppföring än af omständigheterna medgifves, åstadkomma sparmärken af sådan beskaffenhet, att deras eftergörande i högre grad försvåras. Medelst lämpliga anordningar bör det ock blifva möjligt att här, såsom annorstädes, genom skolsparkassar och liknande anstalter uppsamla jemväl mindre besparingar, hvilka, då de uppgått till 10 öre, omsättas i sparmärken.

Förbud mot insättning å mer än en motbok för samma person.

I § 6 mom. 3 har, i öfverensstämmelse med lagstiftningen för de flesta utländska postsparbanker, intagits förbud mot insättning af medel för en och samma persons räkning på mer än en motbok. Detta förbud åsyftar tydligen, dels att bespara postsparbanken såväl besvär som kostnader, dels ock att hindra ett kringgående af bestämmelsen derom, att på en och samma motbok icke godtgöres ränta för mer än ett visst, i förväg bestämdt belopp, hvilket för den svenska postsparbanken ansetts lämpligen kunna fastställas till 2,000 kronor (§ 8 mom. 3). Ett undantag från nyssnämnda förbud synes dock böra medgifvas. Om någon uttagit motbok, i ändamål att å densamma för minderårigs räkning insätta medel, skulle, med tillämpning af föreskriften om endast *en* motboks utfärdande, nämnda omständighet kunna komma att afhålla den minderårige från att sjelf göra insättningar, enär han icke förr än vid uppnådd myndighetsålder kunde få disponera öfver medel, som blifvit insatta å en sålunda, på requisition af annan person, utfärdad motbok. En anordning åter af den beskaffenhet, att af medel, som blifvit å samma motbok insatta, en del borde tillhandahållas äfven minderårig, under det att en annan del, först sedan motbokens egare uppnått myndig ålder, finge till denne utbetalas, skulle, i afseende å bokföring och ränteberäkning, för postsparbanken medföra stora olägenheter. För att göra det kraftiga — moraliska såväl som ekonomiska — uppfostringsmedel, som bildas af en *egen* sparbanksbok, tillgängligt för äfven sådan minderårig, för hvars räkning medel redan blifvit af annan person i postsparbanken insatta, hafva komiterade föreslagit den inskränkning i förbudet mot insättning på mer än en motbok, att för insättning af egna medel minderårig kan utbekomma särskild motbok.

Undantag från nämnda förbud.

I sammanhang härmed hafva komiterade, i öfverensstämmelse med hvad allmän lag stadgar i fråga om minderårigs rätt att sjelf förfoga öfver medel, som han sig förvärfvat,

föreslagit, att minderårig må ega att, vid uppnådd ålder af 15 år, sjelf lyfta medel, som blifvit å särskild motbok af honom i postsparbanken insatta (§ 12 mom. 2).

Någon särskild påföljd för insättning af medel på mer än *en* motbok i annat fall, än som i reglementsförslaget medgifves, hafva komiterade ansett icke behöfva stadgas. De i lagstiftningen för vissa andra länders postsparbanker upptagna stränga straffbestämmelser, enligt hvilka åtminstone räntan å de på otillåtna motböcker innestående belopp eller till och med — såsom i England — sjelfva dessa kapitalbelopp förverkas, hafva utan tvifvel sin grund deri, att i dessa länders banker oftast alldeles icke någon eller ock endast en mycket obetydlig ränta plägar godtgöras för insättning af medel på upp- och afskrifningsräkning eller deposition på kort tid, hvarför med något skäl kunde antagas, att affärsmän och bemedlade personer i allmänhet skulle, för att bereda sig räntevinst, i postsparbanken insätta större penningbelopp, fördelade på olika motböcker. Ett dylikt missbruk kan, med vårt lands penning- och kreditförhållanden, icke gerna vara att befara, och torde för öfrigt tillräckligt förebyggas derigenom, att för lyftande af större belopp fastställas en något längre uppsägningstid.

Bland de postsparbanken rörande frågor är det knappt någon, som kräfver större omtanke än den, hvilka anordningar må böra träffas för att, i all möjlig mån, förekomma förskingring af medel, som blifvit å postanstalterna aflemnade för att insättas i postsparbanken.

I England, hvarest början gjordes med inrättande af postsparbanker, har i sådant afseende blifvit föreskrifvet att, samma dag insättning sker, skall af den postanstalt, som emottagit medlen, till generalpostmästaren insändas anmälan derom, hvarefter från centralförvaltningen qvitto å beloppet varder ofördröjligen till insättaren öfversänt.

Har icke inom fyra, i vissa fall sex, dygn sådant qvitto kommit insättaren tillhanda, eller förekommer, i afseende å qvittot, någon anledning till anmärkning, tillhör det insättaren att i bref, hvartill formulär afgiftsfritt tillhandahålles å postanstalterna, om förhållandet göra anmälan hos generalpostmästaren, samt att, om icke rättelse följer, hvar tionde dag förnya denna anmälan.

Kontrollåtgärder för postsparbanksmedlens behöriga redovisande.

I England.

Denna kontroll har i England befunnits synnerligen verksam. Och utan tvifvel skulle äfven annorstädes förhållandet blifva sådant, derest med säkerhet kunde påräknas, att, åtminstone i de flesta fall, då qvitto uteblifvit eller felaktighet förefinnes i qvitto, som erhållits, anmälan derom skulle göras hos centralförvaltningen.

Svårligen kan dock antagas, att en dylik föreskrift skulle blifva vederbörligen iakttagen, derest icke omsorgen om bevarande af egen rätt manade insättaren att göra den skriftliga anmälan, hvarom här är fråga. Sådant kunde emellertid icke vara att påräkna i annat fall, än att antingen alldeles icke något qvitto meddelades af den postanstalt, å hvilken medlen af insättaren inbetaltes, eller ock det qvitto, som af postanstalten utfärdades, blefve gällande endast några få dagar, eller så lång tid som kunde erfordras, för att hos postsparbankens styrelse göra sådan anmälan, som här ofvan omförmäles, och derefter erhålla ett qvitto, hvars gällande kraft icke lede af den inskränkning, som i afseende å postanstalternas mottagningsbevis vore föreskrifven.

Olägenheterna af det förra alternativet äro alltför mycket i ögonen fallande, för att någon närmare utredning af desamma skulle kunna anses erforderlig. Också i England blir hvar insättning genast attesterad genom vederbörande posttjenstemans namnteckning, hvilken införes i motboken, jemte det att postanstaltens datostämpel der anbringas. Och i den sålunda gjorda anteckningen eger insättaren laga bevis på sin fordran.

Beträffande det senare alternativet tillåta sig komiterade anmärka, att om äfven, hvad en del insättare angår, någon synnerligen afsevärd svårighet icke skulle uppkomma derigenom, att den gällande kraften af postanstalternas qvitton å inbetalta sparbanksmedel blefve inskränkt på det sätt, som här ofvan blifvit ifrågasatt, skulle i andra fall betydliga olägenheter blifva följden af en dylik anordning. Särskildt gäller detta personer, hvilka lifnära sig genom kroppsarbete; en samhällsklass, hvilken dock postsparbanken företrädesvis är afsedd att betjena. Nödgas dertill insättarne, för att finna arbetsförtjenst, flera gånger om året ombyta vistelseort, eller äro de mindre skrifkunniga, blefve det för dem så mycket olägligare att — för bevarande af sin rätt till medel, dem de sjelfve

insatt — behöfva underhålla en skriftvexling, hvilken i de flesta fall väl äfven komme att för dem medföra någon utgift.

Under det att i *Italien* det engelska sättet att kontrollera postsparbanksmedlens behöriga redovisande blifvit antaget, har inom *Nederländerna* denna kontroll ansetts böra åstadkommas på det sätt, att det inbetalta beloppet, äfvensom dagen för mottagandet, varda med siffror angifna i en längd, så beskaffad, att från hvart blad en del deraf, innefattande en qvittensblankett, kan bekvämligen fränskiljas; att jemväl å denna blankett beloppet angifves, men icke med siffror, utan med bokstäfver; att nämnda blankett medelst gummerade pappersremсор fästes vid motboken; att den posttjenstemан, som mottagit beloppet, bekräftar sådant genom att i motboken teckna sitt namn, med bifogande derjemte, i aftryck, af postanstaltens datostämpel; att, då å samma motbok blifvit inbetalta minst 10 floriner, insättaren har att från centralförvaltningen bekomma ett tillkännagifvande derom, att beloppet blifvit honom tillgodofördt, samt att, då sådant tillkännagifvande icke inom fem dygn kommit insättaren tillhanda, han eger att derom göra anmälan hos centralförvaltningen.

I Italien och Nederländerna.

Slutligen har under senaste tiden i *Belgien* gjorts försök att, till beredande af ökad trygghet för postsparbankens uppörd, mot ett nytt slag af tryckta qvittenser utbyta de förut använda, handskrifna mottagningsbevisen. I sådant afseende har blifvit meddelad föreskrift derom, att för qvitterande å postanstalt af inbetalta postsparbanksmedel visserligen skall, såsom i Nederländerna sker, användas särskild blankett eller, i vissa fall, för samma inbetalning flere blanketter, som i motboken anbringas, men att dessa blanketter skola utgöras af tryckta kuponger, lydande å vissa belopp, s. k. »coupons-reçus», hvilka användas till ett emot insättningen svarande belopp och, likasom i Nederländerna, förses med tjänstemанnens namnteckning och aftryck af postanstaltens datostämpel.

I Belgien.

Då derjemte inom postsparbankens centralförvaltning föres noggrann förteckning öfver de kuponger, som blifvit postanstalterna tillställda, kan, med tillämpning af det belgiska systemet, vinnas en mycket afsevärd fördel, hvilken icke så lätt ernås, derest kontrollen ordnas så som fallet är i England och

i Nederländerna. Vid inventering å postanstalt måste nemligen, om det belgiska systemet användes, kunna utan tidsutdrägt utrönas, huruvida levereringsbrist eger rum eller icke, då skilnaden mellan beloppen af de mottagna och de å postanstalten qvarliggande qvittenskuponger alltid angifver beloppet af de å motbok insatta medel, för hvilka det åligger postanstaltens föreståndare att redogöra.

Jemlikt meddelande från belgiska postförvaltningen till undertecknad ordförande, har i Belgien detta system visat sig synnerligen verksamt till förekommande af förskingring. Och om äfven stora fördelar befunnits vara förenade med det engelska så väl som med det nederländska systemet, synes dock, för så vidt dömas kan, innan ännu rörande dessa förhållanden vunnits någon erfarenhet inom eget land, företräde böra tillerkännas det sätt att kontrollera uppbörden, som inom Belgien blifvit antaget och hvilket, enligt officiellt meddelande, kommer att äfven inom *Frankrike* införas.

Man har visserligen i afseende å detta system anmärkt, det en fara skulle ligga i möjligheten att eftergöra qvittenskupongerna. Om också ej någon säkerhet förefinnes, att icke någon gång försök i denna väg skulle komma att göras, så bör dock frestelsen härtill i väsentlig mån minskas genom medvetandet derom, att motbok skall årligen till postsparbankens centralförvaltning insändas (§ 14). Skulle äfven ganska många motboksegare underlåta att fullgöra ifrågavarande föreskrift — såsom verkligen lärer varit förhållandet i Belgien — bör densamma tillvaro dock bilda en icke oväsentlig tillökning i sannolikheten för att posttjenstemännen allmänt skola med ordning och redbarhet handhafva postsparbankens angelägenheter, alldenstund ingen tjänsteman kan vara säker, att icke motbok, honom ovetande, inkommer till postsparbankens styrelse, hvarvid, om icke förr, möjligen gjorda misstag eller bedrägerier böra komma i dagen. En ytterligare kontroll bör jemväl vinnas på det sätt, att, hvarje gång medel å motbok uppsägas, uppgift å det belopp, som å motboken finnes innestående, meddelas postsparbankens styrelse, hvarigenom, äfven om motboken icke skulle blifva till styrelsen insänd, möjliga skiljaktheter mellan motboken och postsparbankens räkenskaper böra blifva upptäckta. Synnerligt afseende förtjenar derjemte den omständigheten, att någonting motsvarande den förlust till följd

af bedrägligt förfarande, för hvilken postverken lättast ut-sättas, eller användande ånyo af frimärken, från hvilka maku-leringssvärtan utplånats, icke kunde komma att drabba post-sparbanken, hos hvars styrelse borde förvaras alla en gång använda qvittenskuponger, af hvilka motboksegare icke vidare hade behof för att styrka sin fordran hos postsparbanken; hvadan dessa kuponger icke blefve för allmänheten tillgäng-liga på samma sätt som fallet är med makulerade frimärken.

Vid skärskådande af fördelarne utaf det ena och det andra kontrollsystemet, bör icke heller lemnas oanmärkt, att om en oredlig tjänsteman skulle söka genom förfalskning dölja förskingring af anförtrodda medel, öfversändande af qvitto från centralförvaltningen icke mer än användande af qvittens-kuponger, på det sätt här ofvan blifvit omförmält, kan anses egnadt att förekomma dylikt bedrägeri, då svårigheten att förfalska centralförvaltningens qvitto, hvilket åtminstone i de flesta fall komme att genom samma tjänsteman till insättaren utlemnas, icke kunde vara större än den att förfalska en qvit-tenskupong.

Med afseende såväl å hvad i underdånighet blifvit an-fördt, som ock å den större kostnad tillämpningen af det eng-elska systemet medför, är det i hufvudsaklig öfverensstäm-melse med det i Belgien antagna kontrollsystem som komi-terade ansett böra affattas de i § 7 intagna bestämmelser rö-rande sättet för qvitterande af medel, hvilka å postanstalt in-betalas för att i postsparbanken insättas.

Räntefoten å de i postsparbanken insatta medel är i Eng-land, Nederländerna och Frankrike fastställd genom sjelfva post-sparbankslagen och kan således endast genom ny lag förändras. Utan tvifvel är det också af stor vigt, att räntefoten må under-gå så få förändringar som möjligt, när det torde vara obe-stridligt, att nedsättning af en redan fastställd högre inlånings-ränta skulle göra postsparbankens rörelse större afbräck, än bestämmandet af en jemförelsevis låg räntefot redan från bör-jan af inrättningens verksamhet. Emellertid och då det å andra sidan måste anses önskligt, att allmänheten å sina i postsparbanken insatta medel erhåller så hög ränta, som kan beviljas, utan att Staten lider någon förlust vid fruktburgöran-det af dessa medel, hafva komiterade trott sig böra föreslå, att räntefoten måtte fastställas af Eders Kongl. Maj:t; en an-

*Räntefoten
m. m.*

ordning, som i hufvudsak öfverensstämmer med hvad i sådant afseende iakttages inom Belgien och Italien. För den österrikiska postsparbanken har till en början räntan blifvit genom lag fastställd till 3 procent per år, men förändring af densamma kan emellertid utan representationens hörande vidtagas. Skulle Eders Kongl. Maj:t finna lämpligt, att någon likartad bestämmelse intages i reglementet för den svenska postsparbanken, anse komiterade räntefoten till en början kunna fastställas till 3,6 procent per år eller 0,3 procent per månad, hvarigenom, under iakttagande af det utaf komiterade föreslagna beräkningssätt, att räntan löper från och med månaden näst efter den, då insättningen egt rum, till den månad, då medlen få lyftas (§ 8 mom. 1), den verkliga räntan icke torde komma att mycket öfverstiga 3,5 procent per år. Med den af komiterade föreslagna placering af postsparbankens medel bör i sådant fall erhållas ett öfverskott af minst en half procent, hvilket, enligt i utlandet vunnen erfarenhet, är fullt tillräckligt för bestridande af de med postsparbankens förvaltning och rörelse förenade utgifter. För den händelse att något betydligare öfverskott småningom skulle uppkomma, hafva komiterade genom bestämmelsen, att sådant öfverskott skall användas uteslutande för postsparbankens egna ändamål (§ 20 mom. 3), velat, bland annat, hålla den möjligheten öppen att, i öfverensstämmelse med den italienska postsparbankens förfaringssätt, periodiskt utdela räntepremier eller tillskott till de räntebelopp insättarne ega rätt att uppbära. Ett sådant tillvägagående torde vara att föredraga framför räntefotens fastställande till något högre belopp utan att med någon högre grad af sannolikhet kunna påräkna, att den högre räntesatsen skulle kunna under en längre tid bibehållas. Komiterades förslag, att förändring i räntefoten icke må träda i verket under löpande kalenderår (§ 9 mom. 2), har tillkommit ensamt med afseende på den lättnad, som derigenom kan vinnas för såväl ränteberäkningen som bokföringen. Förslaget om förändringens tillämpande först 4 månader efter det nådig kungörelse i ämnet blifvit utfärdad, står åter i sammanhang dermed, att förfallotiden för uppsagda belopp, öfverstigande 1,000 kronor, utsträckts till 3 månader. En mellantid af en månad har nemligen ansetts erforderlig, för att personer, som, i händelse af räntefotens nedsättande, skulle vilja uppsäga sitt

tillgodohafvande, måtte hinna utfå detsamma, innan den nya räfthesatsen börjar att tillämpas.

Såsom af § 10 inhemtas, hafva komiterade ansett, att uppsägningstiderna för utbekommande af innestående postsparbanksmedel böra lämpas efter de uppsagda beloppens storlek, och i betraktande deraf föreslagit, att uppsägning skall i allmänhet verkställas minst 10, högst 90 dagar före den dag, då medlen skola vara att lyfta. Med iakttagande af dessa föreskrifter, hufvudsakligen öfverensstämmande med lagstiftningen för den belgiska och den italienska postsparbanken, är det så mycket mindre sannolikt, att uppsägningar i massa af medel, hvilka innestå i postsparbanken, någonsin komma att ega rum, som postsparbankens fordringsegare i regeln böra tillhöra sådana samhällsklasser, hvilkas inkomster och förmögenhetsförhållanden endast medelbart påverkas af äfven de häftigaste handelskriser. Då insättarne derjemte kunna antagas blifva, om icke jemnt fördelade, åtminstone någorlunda spridda öfver hela landet, kunna icke heller andra häftiga lokala kriser komma att utöfva något synnerligen stort inflytande på uppsägningarne i postsparbanken. Högst lärorikt är i detta hänseende Englands exempel. Trots de stora vaxlingar de ekonomiska förhållandena i nämnda land varit underkastade under loppet af de senaste 20 åren, hafva uttagningarne i postsparbanken dock icke under något år, ej ens under den bekanta bomullskrisen (the cotton famine), öfverstigit insättningarne, utan har det i postsparbanken innestående beloppet befunnit sig i jemn stigning år ifrån år. Under sådana omständigheter har det synts komiterade kunna utan äfventyr åt postsparbankens styrelse öfverlemnas att, i förekommande fall, låta utbetala uppsagda medel äfven före de i allmänhet stadgade förfallotiderna.

Enär postsparbankens verksamhet i främsta rummet bör afse att gagna de mindre bemedlade klasserna, och då det torde vara ett obestriddigt sakförhållande, att ordning och välstånd, särskildt i nyssnämnda folkklassers familjelif, i väsentlig mån äro beroende af hustruns ordningssinne, förtänksamhet och sparsamhet, hafva komiterade, ledda af de åsigter, som legat till grund för nådiga förordningarne den 11 december 1874, och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med lagstiftningen för utländska postsparbanker, föreslagit, att gift qvinna må

*Uppsägnings-
tider.*

*Gift qvinnas
rättighet att
lyfta innestående
medel.*

ega fri dispositionsrätt öfver de för hennes räkning i postsparbanken innestående medel (§ 12 mom. 1).

En och samma motboks användbarhet vid alla postsparbankskontor.

Den i § 13 införda bestämmelsen, att en och samma motbok må användas vid alla postsparbankskontor, har redan i det föregående blifvit vidrörd. Enligt komiterades åsigt är en dylik bestämmelse — det i England så kallade »cross-entry»-systemet, fransmännens »livret national» — så väsentlig för en ändamålsenlig organisation af postsparbanken, att den olägenhet och de svårigheter, som onekligen förekomma vid nämnda bestämmelses tillämpning, icke böra hindra densammas antagande. Olägenheten består deri, att utbetalning af uppsagda medel icke gerna kan ske vid anfordran. De antydda svårigheterna åter röra kontrollen öfver sparbanksoperationerna å postanstalterna, hvilken kontroll naturligtvis blifver betydligt mer invecklad, än den behöfde vara, om insättningar och uttagningar på samma motbok finge ega rum endast å den postanstalt, som utfärdat motboken, eller å annan postanstalt först sedan motboken blifvit i vederbörlig ordning dit öfverflyttad. Ett sådant förfaringssätt eger rum i Italien, under det att öfriga europeiska postsparbanker numera antagit »cross-entry»-systemet, den nederländska dock med någon inskränkning. Ifrågasvarande olägenhet och svårigheter synas emellertid icke böra tillmätas alltför mycket afseende. Hvad angår uttagningarne, torde väl böra erkännas, att den af de flesta enskilda sparbanker delegarne medgifna rättighet, att vid anfordran lyfta åtminstone smärre innestående belopp, kan vara af väsentlig fördel för delegarne. Dock torde å andra sidan icke heller kunna nekas, att en alltför lätt tillgång till de i sparbank insatta medel kan missbrukas och föranleda, att mödosamt hopsparade medel utan tvingande skäl uttagas och bortlösas. Beträffande åter kontrollen öfver handhafvandet å postanstalterna af postsparbankens angelägenheter, hafva komiterade redan haft tillfälle framhålla, att erfarenheten rörande möjligheten af en tillräckligt säker sådan kontroll i England, cross-entry-systemets hemland, är mycket gynsam. Ehuru komiterade af skäl, som ofvan anförts, anse sig icke böra förorda det engelska förfaringssättet vid qvitterande af de medel, som för insättning i postsparbanken varda å postanstalt aflemnade, har, vid sidan af qvittenskupongers användande och de redovisningsåtgärder, som i öfrigt ansetts böra ifrågakomma, ur lagstift-

ningen för Englands och flera andra länders postsparbanker upptagits den bestämmelsen, att motbok bör en gång årligen insändas till postsparbankens styrelse (§ 14). Då motboksegare endast genom att ställa sig denna föreskrift till efterrättelse kan få den honom tillkommande ränta i motboken inskrifven och dessutom, ifall föreskriften icke fullgöres, möjligtvis kan komma att lida förlust derigenom, att, vid skiljaktighet mellan anteckningarne i motboken och i postsparbankens räkenskaper, de sistnämnda skola ega vitsord, är det sannolikt, att de flesta motboksegare skola å postanstalt vederbörligen aflemna sina motböcker, för att till postsparbankens hufvudkontor öfversändas; detta så mycket hellre som föreskriften härom bör finnas tryckt med stor stil på ett i ögonen fallande ställe i hvarje motbok, och egare, som underlåtit att sin motbok aflemna, dessutom bör vid hvarje insättning erinras om vigten af föreskriftens iakttagande.

Då under postsparbankens fortgående verksamhet insättningar antagligen komma att ega rum af ett stort antal personer, bland hvilka icke så få torde finnas, som i anseende till det insatta beloppets ringhet, af glömska eller annan anledning icke återfordra sina insatta medel, och det för postsparbanken skulle medföra stora olägenheter att för sådana insättare allt framgent hålla räkning öppen samt år från år balansera belopp, hvilka antagligen aldrig komme att uttagas, hafva komiterade funnit angeläget, att en preskriptionstid för fordringars utbekommande från postsparbanken stadgas. Förslag härtill återfinnes ock uti 15 § af reglementet. Vid densammas utarbetande hafva komiterade tagit hänsyn till hvad nådiga förordningen den 4 Mars 1862, om tioårig preskription m. m., innehåller, och ansett de deri upptagna allmänna bestämmelser böra i förevarande hänseende hufvudsakligen blifva tillämpliga. Den som under loppet af tio år hvarken verkställt insättning eller uttagning å sin motbok med postsparbanken samt ej heller vidtagit sådan åtgärd för fordringsrättens bevarande, som föreskrifves i nyssnämnda förordning, kan väl antagas i allmänhet hafva frånträdt anspråk på medlens återbekommande. Undantagsfall ligga visserligen icke utom möjlighetens område, och komiterade hafva därför föreslagit, att postsparbankens styrelse skulle ega att, med afseende å förekommande omständigheter, medgifva medlens utbetalande till motbokens egare

Preskription.

äfvén sedan preskription åkommit, och medlen af denna anledning tillfallit postsparbanken. Förslaget till stadgande i sistberörda hänseende har icke till grund någon benägenhet att söka bereda postsparbanken vinst på den enskildes bekostnad, utan hvilat uteslutande på den antydda olägenheten att fortfarande hålla räkning öppen med personer, som upphört att vara postsparbankens kunder. Komiterade föreställa sig ock, att vid tillämpning af detta stadgande en sådan uppfattning hos postsparbankens styrelse kommer att göra sig gällande, som tillgodoser den enskildes bästa, på samma gång den underhåller och stärker allmänhetens förtroende för inrättningen och ökar benägenheten att med densamma stå i förbindelse. Och någon fara för allmänheten af stadgandet synes så mycket mindre vara att förutse, som erfarenheten i ett annat, temligen likartadt fall ådagalagt, att Staten icke vill göra en vinst på den enskildes bekostnad, då allenast en formel rätt till stöd därför kunde åberopas. Riksgäldskontorets sedlar inlösas nemligen fortfarande, så vida de befinnas riktiga, oaktadt dessa sedlar för länge sedan lagligen äro preskriberade.

Komiterade hafva i sammanhang härmed ansett sig böra till besvarande upptaga ett vid frågans behandling uppkommet spörsmål, huruvida det ifrågasatta preskriptionsstadgandet kan vara förenligt med nu gällande lagstiftning, eller om för dess genomförande en lagförändring skulle vara erforderlig. Detta senare alternativ af spörsmålet hafva komiterade emellertid trott böra nekande besvaras. Föreskriften i 20 § af nyssberörda 1862 års nådiga förordning, att angående medel, som blifvit insatta i landtränteri, i Rikets Ständers Bank eller numera Riksbanken, i Riksgäldskontoret eller under annan allmän vård, skulle gälla hvad derom vore särskildt stadgadt, innefattar nemligen, enligt komiterades åsigt, medgifvande att, utan rubbning af allmänna bestämmelserna i samma förordning, meddela specialföreskrifter angående preskription af fordringsanspråk, som mot Staten i dess olika förvaltningsgrenar kunna uppkomma. Sådana föreskrifter hafva ock, jemväl efter nämnda förordnings tillkomst, blifvit utfärdade, exempelvis uti nådiga förordningen af den 12 november 1872, angående postverkets ansvarighet för försändelser, som till postbefordran aflemnas.

Enligt komiterades förslag skulle samtliga de medel, som genom insättning i postsparbanken uppsamlas vid de särskilda

postanstalterna och som icke tagas i anspråk för verkställande af erforderliga utbetalningar för postsparbankens räkning, inlevereras till postsparbankens hufvudkassa å samma tid och i enahanda ordning, som för leverering af postanvisnings-, postförskotts- och tidningsmedel äro stadgade, följaktligen tre gånger i månaden, i allmänhet hvar tionde dag.

Vid öfvervägande af frågan, åt hvilken myndighet förvaltningen af de sålunda influtna sparbanksmedlen må lämpligast anförtros, hafva komiterade ansett för postsparbanken mest betryggande och äfven i andra afseenden fördelaktigast, om denna förvaltning blefve öfverlemnad åt Fullmäktige i Sveriges Riksbank. Större säkerhet än Riksbanken lemna, kan icke någon annan penningeinrättning i riket erbjuda. Med hänsyn till det uppdrag desse Fullmäktige af Riksdagen erhållit, måste de ock anses lämplige och företrädesvis i tillfälle att, så fördelaktigt för postsparbanken som är möjligt, icke blott verkställa ifrågavarande medels placering, utan äfven vid förekommande behof realisera större eller mindre del af de säkerheter, i hvilka medlen blifvit nedlagda. Och vid tillfällen, då en dylik realisation af en eller annan anledning funnes för postsparbanken ofördelaktig eller eljest mindre lämplig, skulle Riksbanken, under hvars säkra vård de för postsparbankens räkning anskaffade värdehandlingar borde förblifva, tvifvelsutan i de flesta fall kunna, emot pant af desamma, till erforderligt belopp tillhandagå postsparbanken med de tillfälliga försträckningar, af hvilka denna vore i behof.

Den befattning med förvaltningen af postsparbankens medel, som skulle tillkomma Fullmäktige i Riksbanken, borde emellertid, hvad angår medlens placering, enligt komiterades mening blifva inskränkt till inköp af endast vissa bestämda slag af värdepapper. Såsom sådana hafva redan i det föregående angifvits obligationer, utfärdade af Svenska Staten, Sveriges Allmänna Hypoteksbank samt Svenska Hypoteks-föreningar mellan jordegare å landet. Då vid förräntande af postsparbankens medel hufvudsyttemålet alltid måste vara vinnande af en i möjligaste måtto fullt betryggande säkerhet, hafva komiterade ansett sig icke böra föreslå inköp för postsparbankens räkning af andra slag af värdepapper än de ofvannämnda, hvilka, till en del utfärdade i utländska myntslag, för närvarande finnas till stora belopp placerade utom Sverige

och samtliga äro att hänföra till första klassens papper. Först i den händelse att, med en betydligare utsträckning af postsparbankens rörelse, det skulle visa sig, att väsentliga svårigheter möta för att på nämnda sätt med fördel fruktbar göra postsparbankens medel, synes tiden vara inne att besluta, om och hvilka ytterligare slag af obligationer eller andra värdepapper må för dessa medel anskaffas. För öfrigt har det synts komiterade, att Fullmäktige borde inom det belopp, som af postsparbankens styrelse för hvarje tillfälle bestämdes, verkställa obligationsköpen, likasom att, då bemälda styrelse funne sig föranlåten att, för fullgörande af postsparbankens förbindelser, hos Fullmäktige göra framställning om försäljning till visst uppgifvet belopp af de för postsparbankens räkning inneliggande obligationer, Fullmäktige skulle om en sådan försäljning föranstalta. Vid verkställigheten häraf torde Fullmäktige i allmänhet icke böra bindas vid några inskränkande föreskrifter, enär samverkan mellan postsparbankens styrelse och Fullmäktige i viss mån kunde ega rum genom den ledamot af styrelsen, som, enligt komiterades förslag, borde bland Fullmäktige i Riksbanken utses. Skulle styrelsen i särskildt fall äska uppköp eller försäljning af vissa obligationer, och sådant utan olägenhet kan ske, lära Fullmäktige icke undandraga sig att derom gå i författning.

Förutom det verksamma biträde postsparbanken sålunda skulle komma att vid sin medelsförvaltning påräkna af Riksbanken, hafva komiterade funnit angeläget, att postsparbanken beredes förmånen af att i Riksbanken öppna upp- och afskrifningsräkning samt begagna kreditiv. På sätt af § 19 i reglementsförslaget inhemtas, är af komiterade förutsatt, att alla medel, som till postsparbankens hufvudkassa inflyta, skola, i den mån desamma icke erfordras till bestridande af löpande utgifter, insättas i Riksbanken på upp- och afskrifningsräkning, hvarifrån postsparbankens styrelse sedermera hade att till Fullmäktiges förfogande för obligationsköp anvisa de belopp, som styrelsen, med ledning af vunnen erfarenhet, ansåge icke nödigt att låta på räkningen kvarstå, för att möta ifrågakommande uppsägningar af insatta sparbanksmedel. Genom erhållande af ett kreditiv till lämpligt belopp, att begagnas hufvudsakligen såsom reserv vid tillfällen, då oförutsedda utbetalningar förestode, skulle en väsentlig fördel uppenbarligen beredas postsparbanken, synnerligast under början af dess

verksamhet, innan rörelsen ännu hunnit inbringa någon vinst.

Nu gällande Bankoreglemente innefattar emellertid uttryckligt förbud mot upp- och afskrifningsräknings öppnande i Riksbanken för Staten, dess allmänna verk och kassor. Så länge detta förbud utan all inskränkning fortfar, läser postsparbanken icke kunna tillåtas att i Riksbanken hålla upp- och afskrifningsräkning. Då ränta, enligt Fullmäktiges bestämmande, kan räkningshafvare tillgodoföras å en på en gång inestående summa af ända till 400,000 kronor, skulle en sådan förmån, om den beviljades postsparbanken, för denna blifva af värde. Från åtnjutande af kreditivrätt i Riksbanken äro Statens inrättningar i allmänhet äfven uteslutna, men då likväl undantag härifrån medgifvits för en af dessa inrättningar, nemligen Riksgäldskontoret, som är berättigadt till kreditivs erhållande, utan erläggande af inträdesafgift, och jemväl befriadt från skyldigheten att för kreditivet ställa säkerhet, synes en lika beskaffad förmån utan olägenhet för Riksbanken äfven kunna tillerkännas en så allmännyttig statsinrättning som postsparbanken.

Komiterade anhålla nu få öfvergå till frågan om ordnande af postsparbankens styrelse.

Postsparbankens styrelse.

Då den allmänhet, som må komma att begagna sig af postsparbanken, skall i sådant afseende uteslutande betjenas af postanstalternas tjänstemän, är det tydligt, att ledningen af postsparbankens angelägenheter bör uppdragas åt den myndighet, hvilken styrelsen öfver postverket är anförtrodd.

Jemlikt § 53 af den för Generalpoststyrelsen den 5 december 1873 i nåder utfärdade Instruktion, eger generalpostdirektören ensam beslutanderätt i de postverket rörande ärenden, i hvilkas pröfning han deltagar.

Dessa ärenden föredragas af byråchefer, hvilka, då de icke låtit i protokollet anteckna sin uttalade mening i mål, der den afviker från det af generalpostdirektören fattade beslut, anses hafva detsamma biträdt.

Med undantag för en del, viktigare ärenden — såsom frågor om inrättande af nya postgångar eller poststationer, förhårande af postkontorslägenheter och inköp af dyrbarare inventarier, upprättande af liqvider med utländska postverk, afskrifnings- och balansmål, befordran till lediga tjänster, mist-

ning af tjenst på viss tid eller för alltid, m. m. — kunna ärendena af generalpostdirektören afgöras i närvaro ensamt af föredragande byråchefen.

Enligt hvad komiterade haft tillfälle inhemta, kunna icke de utan tvifvel tidsödande och mödosamma göromål, till hvilka en postsparbanks inrättande kommer att gifva anledning, uppdragas åt förutvarande byråchefer i Generalpoststyrelsen, hvilkas göromål under senare tiden så betydligt ökats, att nödigt befunnits adjungera en fjerde ledamot, hufvudsakligen för handläggning af revisionsärenden.

Förefinnes också anledning antaga, att denne ledamot kan, åtminstone tills vidare, öfvertaga föredragningen af äfven sådana anmärkningsmål, som angå förvaltningen af postsparbanksmedel, så blifver likväl oundgängligt anställa — till en början dock endast på förordnande — en särskild byråchef för föredragningen af alla sådana ärenden, som egentligen afse postsparbanksrörelsens bedrivande. Hit höra hufvudsakligen den behöriga bokföringen hos centralförvaltningen af alla de medel, som å olika orter till postsparbanken inflyta; utfärdande af föreskrifter om utbetalning, genom det ena eller andra bland de närmare 1,700 sparbankskontoren, af medel, som blifvit i behörig ordning uppsagda; motböckernas granskning och införande i desamma af upplupna räntor; afgifvande af årsberättelse och upprättande af månatliga redogörelser för insättningar och uttagningar från postsparbanken m. m.

Om än sålunda det ojemförligt största antalet postsparbanksärenden kan och bör handläggas ensamt af generalpostdirektören och en för denna förvaltning särskildt anställd byråchef, så återstår dock en del ärenden, som äro af beskaffenhet att påkalla en mera mångsidig pröfning. Denna kan dock icke lämpligen åstadkommas på samma sätt, som om postärenden är föreskrifvet, helst en hvar af byråcheferne hos Generalpoststyrelsen är af de till hans byrå hörande mål allt för mycket upptagen, för att han skulle kunna, så som vederborde, sätta sig in i de med dessa mål så väsentligt olikartade postsparbanksärendena. Icke heller kan en sådan ärendenas behandling, som i afseende å postmål i allmänhet befunnits fördelaktig, anses fullt ändamålsenlig, der fråga är om en så betydlig medelsförvaltning som den, hvilken kan komma att öfvertagas af postsparbankens styrelse. Komiterade anse för-

denskull, att, då till handläggning förekomma frågor af större vikt, postsparbankens styrelse bör förstärkas, så att densamma kommer att utgöras af fem personer, nemligen, förutom generalpostdirektören och byråchefen för postsparbanksärenden, tre af Eders Kongl. Maj:t i nåder förordnade ledamöter, af hvilka med afseende å beskaffenheten af den verksamhet, som skulle åt denna styrelse anvisas, en borde vara fullmäktig i Riksbanken och en fullmäktig i Riksgäldskontoret.

De ärenden, för hvilkas behandling postsparbankens styrelse borde på förenämnda sätt förstärkas, finnas angifna i § 25 mom 3 af reglementsförslaget, och utgöras hufvudsakligen af frågor rörande meddelande af reglementariska bestämmelser om hvad iakttagas bör i afseende å postsparbankstjänstgöringen i allmänhet; afgifvande af underdånigt förslag angående den ränta, som skall räkningshafvare tillgodoföras; eftergift i vissa fall af postsparbankens rätt till innestående medel; bestämmande af det belopp postsparbanksmedel, som må i hufvudkassan innestå; inköp eller försäljning af räntebärande obligationer samt vidtagande i allmänhet af åtgärder för beredande af de rörelsemedel, som för postsparbanken erfordras, m. m.

I olikhet med hvad i afseende å postsparbanksärenden i allmänhet skulle iakttagas, borde, enligt komiterades åsigt, efter flertalets afgifna röster afgöras alla sådana frågor, som komme att af den förstärkta postsparbanksstyrelsen handläggas.

För den händelse emellertid att någon gång sålunda fattadt beslut rörande sparbanksgöromålens handläggning å postanstalt skulle befinnas menligt för posttjänstens behöriga bestridande, har i § 26 intagits föreskrift derom att, i sådant fall, ärendet skall, på yrkande af generalpostdirektören, hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas, och med beslutets tillämpning anstå, till dess att Eders Kongl. Maj:ts nådiga föreskrift i ämnet meddelats.

I hvad mån det kan visa sig behöfligt att, utöfver den förenämnde byråchefen, hos postsparbankens styrelse anställa flere tjänstemän, låter sig icke i förväg beräkna. Tydligt är det att, om ock till en början ett ringare antal insättningar och uttagningar minskar arbetet med bokföring af sparbanksuppbörden, med anordnande af medel, som blifvit till lyftande

uppsagda och med motböckernas granskning, så blifver i stället, under det första året, arbetet så mycket större med utfärdandet af alla de detaljföreskrifter, som, utöfver i allmänhet gällande instruktion, erfordras för att vid postanstalterna — äfven sådana, hvilkas föreståndare ega mycket ringa insigt i och vana vid bokföring — postsparbanksverksamheten måtte fortgå i den ordning som vederbör. Utan tvifvel skall en väsentlig del af de hos postsparbanken förekommande göromål kunna handläggas af extra biträden.

*Förskott af
postmedlen till
förvaltnings-
kostnaderna.*

De förvaltningsutgifter, som blifva nödvändiga, såsom för personalens aflönande, för att godtgöra postanstalternas tjänstemän för besväret med sparbanksmedels uppbärande och redovisande, för bekostande af blankettryck och för expenser m. m. torde, intilldess att postsparbankens räntevinst dertill lemnar tillgång, enligt Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, få bestridas af postverkets öfverskottsmedel.

*Godtgörelse till
posttjenste-
männen.*

Utom det att billigheten påkallar, att posttjenstemännen erhålla någon godtgörelse för den tillökning i dem åliggande göromål, som blifver en följd af en postsparbanks inrättande, har det ansetts ligga i inrättningens eget välförstådda intresse, att, genom någon andel i räntevinsten, postanstalternas tjänstemän manas att, i hvad på dem kan ankomma, söka verka för ett allmännare anlitage af postsparbanken.

Denna godtgörelse utgår annorstädes antingen ensamt med en afgift för hvar insättning, eller ock med såväl en dylik mindre afgift som äfven en viss procentdel af inbetalta medel.

Det har syns komiterade, som skulle, åtminstone till en början, i Sverige ersättningen kunna bestämmas till 2 öre för hvar insättning och en krona per inbetalta 1,000 kronor.

*Postsparbanks-
ärendenas
handläggning å
postanstal-
terna.*

För att fullständigt åskådliggöra det sätt, hvarpå, enligt komiterades uppfattning, sparbanksärendena lämpligen kunde och borde å postanstalterna handläggas samt erforderlig kontroll vid redovisningen vinnas, har af komiterade blifvit uppgjort ett förslag till instruktion för ifrågavarande del af tjänstgöringen, hvilket, jemte dertill hörande formulärblanketter, härhos underdånigst bifogas.

Då en af de väsentligaste fördelarne af en postsparbanks inrättande är att, genom postanstalternas användande till sparbankskontor, tillfällena till insättning i sparbank så mycket som möjligt ökas, är det naturligtvis i hög grad önskligt, att bestyret med sparbanksmedels uppbärande och utbetalande efter hand varder utsträckt till hvar postanstalt i riket, hvilken icke, såsom fallet är med några få poststationer, endast under någon del af året hålles öppen för allmänheten.

*Inskränkning
t. v. af post-
sparbanks-
rörelses anord-
nande vid alla
postanstalter.*

Någon anledning förekommer också icke till tvifvel derom, att inom jmförelsevis kort tid skola, med undantag för hvad angår sistnämnda slag af postanstalter, kunna för sparbanksrörelsen anlitas, om icke alla, så åtminstone i det närmaste alla postkontor och poststationer.

Möjligen skall dock vid en och annan poststation, företrädesvis der postgöromålen handläggas af jernvägsstationsföreståndare, åtminstone till en början möta någon svårighet att anordna äfven sparbanksrörelse.

Med afseende å dessa och andra hithörande förhållanden har flerstädes i utlandet sparbanksverksamheten icke blifvit med ens utsträckt till *alla* postanstalter, utan åt vederbörande myndighet öfverlemnats att, efter hand och i den mån omständigheterna sådant medgäfv, mer och mer utvidga fältet för postsparbankens verksamhet. Och i öfverensstämmelse härmed torde äfven befinnas lämpligt tillvägagå vid en postsparbanks inrättande inom vårt land.

Derest beslut fattas om inrättande af en allmän postsparbank, erfordras, innan densamma kan träda i verksamhet, vidtagande af särskilda, förberedande åtgärder, för hvilka här ofvan delvis blifvit redogjort. Bland dessa lära några vara af beskaffenhet att påkalla äfven Riksdagens medverkan. Först sedan Riksdagens beslut meddelats rörande de frågor, hvilka sälunda kunna varda dess pröfning underställda, torde till behandling upptagas öfriga frågor beträffande sättet och villkoren för postsparbankens verksamhet. Och en blifvande styrelse öfver postsparbanken lärer det få anses tillkomma att hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet föreslå de för postsparbanken erforderliga, närmare reglementariska bestämmelser,

hvilka kunna befinnas vara af beskaffenhet att erfordra Eders Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse.

För den händelse Eders Kongl. Maj:t skulle finna den erfarenhet, som inom andra länder vunnits angående de välgörande verkningarne af postsparbanksrörelsen, innebära anledning att inom vårt land inrätta en postsparbank, ordnad i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de grunder, hvilka innefattas uti de af komiterade uppgjorda förslag till författningar i ämnet, anse sig komiterade böra i underdånighet hemställa,

det täcktes Eders Kongl. Maj:t till Riksdagen göra framställning derom, att Riksdagen måtte, för sin del, medgifva,

dels att Staten ikläder sig ansvarighet för gäldandet af de fordringar, som grunda sig på insättning i postsparbanken,

dels ock att, der ej uppkommande vinst å postsparbankens rörelse lemna full tillgång till bestridande af de, enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bepröfvande, erforderliga förvaltningsutgifter, af postverket må, förskottsvis och mot framtida ersättning af postsparbanksmedel, utbetalas hvad i sådant afseende kan befinnas ytterligare behöfligt.

Derjemte hemställa komiterade i underdånighet,

det behagade Eders Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen,

dels att åt Fullmäktige i Riksbanken uppdraga att för de medel, som af postsparbankens styrelse anvisas, inköpa obligationer, utfärdade af Svenska Staten, Sveriges Allmänna Hypoteksbank eller Svenska Hypoteksföreningar mellan jordegare å landet; att låta för postsparbankens räkning i Riksbanken afgiftsfritt förvara sålunda inköpta obligationer, och att, när postsparbankens styrelse derom gör framställning, föranstalta om försäljning eller pantsättning af berörda värdehandlingar till det belopp, som styrelsen finner nödigt,

dels ock att medgifva, det postsparbanken må ega ej mindre att i Riksbanken öppna upp- och afskrifningsräkning med åtnjutande för derå insatta

medel, inom högst 400,000 kronor, af den ränta, som af Fullmäktige bestämmes, än äfven att, utan ställande af säkerhet och inträdesafgifts erläggande, i Riksbanken begagna kreditiv till det belopp och under de vilkor i öfrigt, som Fullmäktige finna skäligt föreskrifva.

Stockholm den 23 december 1882.

underdånigst

WILHELM ROOS.

F. RICHTER.

PER SAMZELIUS.

JOHAN LEFFLER.

G. FR. SANDBERG.

Underdånigt förslag
till
Reglemente för Postsparbanken.

§ 1.

*Postspar-
bankens
ändamål*

Postsparbankens ändamål är att, under Statens garanti, emottaga penningar, desamma förränta och genom räntas läggande till kapitalet ytterligare förkofra samt, på sätt och i den ordning, som här nedan omförmålas, medlen vederbörande tillhandahålla.

§ 2.

*Insättning i
allmänhet.*

Mom. 1. En hvar eger att för egen eller annans räkning insätta medel i Postsparbanken.

Mom. 2. Insättning kan ega rum vid fast postanstalt (postkontor eller poststation), å alla de tider, då postanstalten hålles öppen för allmänheten.

Mom. 3. Första gången insättning verkställes, skall uppgift lemnas om namn, födelseår, månad och dag, hemvist och, der sådant kan ske, lefnadsyrke för den, till hvars förmån insättningen eger rum. Göres insättningen till förmån för minderårig, böra, om så ske kan, äfven föräldrarnes namn uppgifvas.

Mom. 4. Dessa uppgifter införas af vederbörande posttjensteman å tryckt blankett och skola, der insättaren är skrifkunnig, af denne undertecknas.

§ 3.

*Minimum för
insättning.*

Minsta belopp, som på en gång må i Postsparbanken insättas, utgör en krona. Derutöfver får insättning ske endast i helt krontal.

§ 4.

Mom. 1. För att underlätta besparing af äfven mindre belopp än en krona, tillhandahållas å postkontoren och hos särskildt antagne försäljningsmän sparmärken och sparkort. *Sparmärken och sparkort.*

Mom. 2. Sparmarke lyder å tio öre och betalas med samma belopp, hvaremot sparkort afgiftsfritt utbekommes af den, som vid emottagandet å detsamma anbringar minst ett sparmärke.

Mom. 3. Sparkort indelas i tio rutor. Sedan hvar och en af dessa rutor blifvit med sparmärke försedd, kan insättning i Postsparbanken verkställas genom sparkortets inlemnande å postanstalt.

Mom. 4. Sparmarke må icke såsom betalningsmedel användas utom i de fall, som i denna § mom. 3 och här nedan i § 5 mom. 2 omförmälas.

§ 5.

Mom. 1. För insättning i Postsparbanken kan äfven begagnas förfallen räntekupong till obligation af sådant slag, som, jemlikt nedanstående § 19 mom. 2, för Postsparbankens egen räkning inköpes. *Insättning medelst räntekupong.*

Mom. 2. Den, som för insättning å postanstalt aflemnar räntekupong, erhåller derå interimskvitto. Detta kvitto skall till postanstalten återställas, sedan kupongen hos Postsparbankens Styrelse befunnits riktig och hvad af beloppet utgör helt krontal blifvit den, för hvilken insättningen skett, tillgodofördt; hvarvid öfverskjutande belopp i öretal skall med sparmärke eller kontant återbetalas. Varder kupongen ej godkänd, bör ock, i utbyte mot densamma, kvittot till postanstalten återställas.

§ 6.

Mom. 1. Vid första insättning erhåller insättaren afgiftsfritt dels en med seriebokstaf och ordningsnummer försedd motbok, utfärdad för den person, till förmån för hvilken insättningen eger rum, dels ock blanketter till kvittenser, afsedda att användas vid lyftande af innestående medel. *Motbok.*

Mom. 2. I motbok skall vid utlemnandet finnas infördt

sammandrag af de författningar, hvilka röra allmänhetens förhållande till Postsparbanken.

Mom. 3. För en och samma persons räkning må insättning å mer än en motbok ej ega rum; dock må minderårig, för hvars räkning medel blifvit af annan person insatta, kunna utbekomma särskild motbok för insättning af egna medel.

§ 7.

Qvitto å insatta medel.

Insättning skall, för att vara gällande, af vederbörande tjänsteman å den postanstalt, der insättningen sker, qvitteras medelst anbringande i motboken af en eller flere qvittenskuponger till ett mot insättningen svarande belopp, dervid hvarje kupong förses med tjänstemannens namnteckning och postanstaltens datostämpel. Dessa kuponger kunna icke såsom betalningsmedel användas.

§ 8.

Räntegodtgörelse.

Mom. 1. Ränta å insatta medel godtgöres endast för hel månad och beräknas från och med månaden näst efter den, då insättningen egt rum, till den månad, då medlen få lyftas.

Mom. 2. Upplupen ränta lägges vid kalenderårs slut till kapitalet. Å hvad af det sålunda uppkommande beloppet utgör helt krontal, beräknas ränta från och med början af näst derpå följande år.

Mom. 3. På en och samma motbok godtgöres icke ränta för högre belopp än 2,000 kronor.

§ 9.

Räntefot.

Mom. 1. Räntefoten å de medel, som äro eller varda i Postsparbanken insatta, bestämmes af Kongl. Maj:t.

Mom. 2. Varder i räntefoten förändring beslutad, träder densamma dock icke i verket under löpande kalenderår, ej heller förr än 4 månader efter det Kongl. Maj:ts nådiga beslut i ämnet blifvit kungjordt.

§ 10.

Mom. 1. Den, som vill lyfta innestående behållning eller del deraf, skall, med uppvisande af motboken, beloppet å postanstalt skriftligen uppsäga och dervid uppgifva, genom hvilken postanstalt medlen böra utbetalas. Öfver uppsägningen meddelas bevis af postanstalten. *Uppsägning.*

Mom. 2. Uppsägning bör i allmänhet verkställas:
 för belopp af högst 50 kronor minst 10 dagar,
 » » öfverstigande 50, men ej 500 kronor » 30 »
 » » » 500, » » 1,000 » » 60 »
 » » » 1,000 kronor » 90 » ,
 allt före den dag, då medlen skola vara att lyfta.

Mom. 3. På Postsparbankens Styrelse ankommer emellertid att i särskilda fall, der sådant begäres och utan olägenhet för Postsparbanken kan ske, medgifva utbetalning af insatta medel äfven inom kortare tid, än här ofvan stadgas.

Mom. 4. Befinnes åter tiden för postens gång påkalla, att vid någon postanstalt uppsägningstiden äfven för belopp af högst 50 kronor utsträcker till mer än tio dagar, bör Postsparbankens Styrelse meddela nödiga föreskrifter i ämnet, hvilka skola å postanstalten anslås.

Mom. 5. Afser uppsägning icke hela det innestående beloppet, må densamma ej lyda å annat än helt krontal.

Mom. 6. Hafva uppsagda medel icke blifvit af vederbörande lyftade inom tio dagar efter den dag, då desamma skolat tillhandahållas, anses uppsägningen hafva förfallit, och beräknas räntan å dessa medel, såsom vore de i Postsparbanken ånyo insatta.

§ 11.

Mom. 1. Anmäler sig innehafvare af motbok till lyftande af medel, som blifvit uppsagda, tillhör det honom styrka sin behörighet dertill genom meddelande af sådana uppgifter, som här ofvan i § 2 mom. 3 omförmälas. *Uttagning.*

Mom. 2. Finnas dessa uppgifter vara öfverensstämmande med dem, som vid första insättningen afgifvits, verkställs utbetalningen. I annat fall öfverlemnas ärendet till Postsparbankens Styrelse, som eger att efter omständigheterna förordna om medlens utbetalande eller om frågans hänvisande till laga domstol.

Mom. 3. Vid medlens lyftande aflemnas till postanstalten qvitto, tecknad å sådan blankett, som i § 6 mom. 1 omförmäles.

Mom. 4. Beloppet af de lyftade medlen skall af vederbörande tjänsteman i motboken införas.

Mom. 5. Omfattar uppsägning hela det i motbok införda belopp, skall, jemte kapitalet, äfven upplupen ränta utbetalas, dervid motboken till postanstalten återställles.

§ 12.

Gift qvinnas och minderårigs rätt till uttagning.

Mom. 1. Gift qvinna må, äfven utan mannens samtycke, uppsäga och lyfta medel, som för hennes räkning innestå i Postsparbanken.

Mom. 2. Likaledes må minderårig, som uppnått 15 år, jemväl utan särskild tillåtelse af målsman, förfoga öfver medel, insatta å sådan motbok, som han på grund af § 6 mom. 3 för insättning af egna medel utbekommit.

§ 13.

Motboks användbarhet vid olika postanstalter.

En och samma motbok må, för så väl insättning som uttagning af medel, användas vid hvar postanstalt, der sparbanksrörelse finnes anordnad.

§ 14.

Motboks insändande till Postsparbankens Styrelse.

Mom. 1. En gång hvar år, före utgången af den månad, hvarunder första insättningen egt rum, bör motbok å postanstalt mot qvitto aflemnas, för att genom postanstaltens försorg insändas till Postsparbankens Styrelse, som besörjer motbokens granskning och införande i densamma af den för nästförflutna kalenderår upplupna ränta, hvarefter motboken genom vederbörande postanstalt, i utbyte mot omförmälta qvitto, till egaren återställles.

Mom. 2. Underlåter motboks egare att densamma, inom tid som ofvan säges, till insändning aflemna, och yppar sig sedermera skiljaktighet mellan motbok och Postsparbankens räkenskaper, då skola, i fråga om egarens tillgodohafvande, räkenskaperna ega vitsord.

§ 15.

Innestå medel å motbok, på hvilken under loppet af tio *Preskription.* år hvarken insättning eller uttagning egt rum, och har i afseende å dylik fordran icke vidtagits sådan åtgärd till fordringsrättens bevarande, som i Kongl. Förordningen den 4 mars 1862, om tioårig preskription och om årsstämming, föreskrifves, då skola medlen tillfalla Postsparbanken. Dock eger Postsparbankens Styrelse att, med afseende å förekommande omständigheter, medgifva medlens utbetalande till motbokens egare.

§ 16.

Mom. 1. Öfvergår eganderätt till motbok från en till annan, vare sig genom arf eller testamente eller ock till följd af konkurs eller utnätning, skall anmälan derom ofördröjligen göras hos Postsparbankens Styrelse. *Öfverlåtelse af motbok.*

Mom. 2. Innan sådan anmälan skett och blifvit godkänd, medför öfverlåtelsen ej någon rätt mot Postsparbanken.

Mom. 3. Öfverlåtelse af motbok må ej ega rum i annat fall, än som i mom. 1 af denna § säges.

§ 17.

Mom. 1. Förloras motbok, bör sådant hos Postsparbankens Styrelse ofördröjligen anmälas, med uppgift å tid och omständigheter, under hvilka boken förkommit. *Förlust af motbok.*

Mom. 2. Har sådan anmälan skett, eger Styrelsen gå i författning derom, att motboken varder, på egarens bekostnad, tre gånger i allmänna tidningarne efterlyst.

Mom. 3. Sex månader efter det sådan efterlysning sista gången egt rum, må ny motbok, i den förkommas ställe, utfärdas af Postsparbankens Styrelse, på hvars pröfning ankommer, dels huruvida för den nya motbokens erhållande säkerhet bör ställas, dels ock om och, i sådant fall, med hvilket belopp särskild afgift skall för motboken erläggas.

Mom. 4. Genom ny motboks utfärdande anses den förra motboken till kraft och verkan mot Postsparbanken dödad.

§ 18.

*Förmedling
af obligati-
önsköp.*

Gör egare af motbok till Postsparbankens Styrelse framställning derom, att för medel, som på hans räkning i Postsparbanken inestå, må inköpas räntebärande obligation af det slag, som för Postsparbankens egen räkning anskaffas, tillhör det Styrelsen föranstalta, att, såvidt ske kan och inom den i § 10 mom. 2 stadgade uppsägningstid, dylik obligation varder, utan särskild afgift till Postsparbanken, inköpt till förmånligaste kurs, som kan betingas. Obligationen skall derefter genom vederbörande postanstalt motbokens egare tillhandahållas, mot erläggande af belöpande franko- och assuransafgifter, i fall obligationen, för att egaren tillställas, skall med post från en till annan ort befordras.

§ 19.

*Medlens
fruktbar-
görande.*

Mom. 1. De i Postsparbanken inflytande medel, som icke erfordras för löpande utgifters bestridande, insättas på uppsägning och afskrifningsräkning i Riksbanken.

Mom. 2. För så stor del af dessa medel, som Postsparbankens Styrelse anser icke behöfva hållas tillgängliga för att möta uppsägning af medel, hvilka i Postsparbanken inestå, skola för Postsparbankens räkning inköpas räntebärande obligationer, utfärdade af Svenska Staten, Sveriges Allmänna Hypoteksbank eller Svenska Hypoteksföreningar mellan jordegare å landet.

§ 20.

*Förvaltnings-
kostnader,
m. m.*

Mom. 1. De med Postsparbankens förvaltning förenade utgifter skola bestridas med den räntevinst, som på Postsparbankens rörelse kan uppkomma.

Mom. 2. Till en början och så länge icke denna räntevinst dertill lemnar full tillgång, bör af Postverket förskjutats, hvad utöfver räntevinsten kan för ändamålet erfordras.

Mom. 3. Sedan hvad sålunda förskjutits blifvit Postverket ersatt, skola de öfverskott, som kunna uppkomma, användas uteslutande för Postsparbankens egna ändamål.

§ 21.

Mom. 1. Efter bokslut, som för hvarje kalenderår verkställes, skall Styrelsen till Kongl. Maj:t afgifva underdånig berättelse om Postsparbankens tillstånd och förvaltning. *Årsberättelse
m. m.*

Mom. 2. Vid afgifvande af denna berättelse åligger det Styrelsen att yttra sig rörande det belopp, som af Postsparbankens medel må under det löpande året användas för vidtagande af åtgärder, hvilka afse främjande af sparsamhet, särskildt inom de mindre bemedlade samhällsklasserna.

Mom. 3. Å insättningar i och uttagningar från Postsparbanken skall summarisk uppgift månadsvis offentliggöras.

§ 22.

Mom. 1. I fråga om granskning af Postsparbankens räkenskaper och förvaltning gäller hvad i sådant afseende om Postverket är stadgadt. *Revision,
m. m.*

Mom. 2. I afseende å befordran, tjänstledighet eller afsked för de tjänstemän och betjente, som anställas särskildt för handläggning af postsparbanksärenden, samt i fråga om ansvar för tjänstefel och försummelse, som af nämnde tjänstemän och betjente begås, gäller likaledes hvad i dylikt hänseende för Postverket är föreskrifvet.

§ 23.

Hvad i denna författning rörande posttjensteman stadgadt är, tillämpas ock i afseende å föreståndare för poststation. *Föreståndare
för
poststation.*

§ 24.

Styrelsen öfver Postsparbanken utgöres af Generalpostdirektören såsom ordförande, en byråchef, som föredrager frågor rörande Postsparbanken, samt ytterligare tre ledamöter, som af Kongl. Maj:t i nåder förordnas, och af hvilka en bör vara Fullmäktig i Riksbanken och en Fullmäktig i Riksgäldskontoret. *Post-
sparbankens
Styrelse.*

*Sättet för
ärendenas
handläggning
hos Post-
sparbankens
Styrelse.*

Mom. 1. I afseende å sättet för handläggning hos Postsparbankens Styrelse af de Postsparbanken rörande ärenden särskiljas sådana, om hvilka Generalpostdirektören eger att ensam besluta, och sådana, hvilka afgöras efter flertalets röster inom Styrelsen.

Mom. 2. De mål, i hvilka Generalpostdirektören eger att ensam besluta, äro alla sådana, som angå det behöriga bestridandet å postanstalterna af de till postsparbanksrörelsen hörande göromål, inflytande medels redovisning, anordnande af medel, som böra genom postanstalterna för Postsparbankens räkning utbetalas, samt i allmänhet sådana ärenden, om hvilka icke i nästföljande mom. annorlunda förordnas.

Mom. 3. De ärenden, hvilka afgöras efter flertalets röster inom Postsparbankens Styrelse, äro frågor rörande:

a) meddelande af reglementariska bestämmelser, angående hvad iakttagas bör i afseende å postsparbankstjenstgöringen i allmänhet;

b) fastställande af blanketter till motbok, till qvittenser å medel, som lyftas i Postsparbanken, till qvittenskuponer för insättningar i Postsparbanken, till sparmärken och sparkort, m. m.;

c) antagande af särskilda försäljningsmän för tillhanda-hållande af sparmärken;

d) afgifvande af underdånigt förslag angående den ränta, som skall räkningshafvare tillgodoföras;

e) bestämmande, på grund af § 10 mom. 4, af längre uppsägningstid, än som i allmänhet gäller för lyftande af medel, hvilka i Postsparbanken innestå;

f) utbetalande af medel i det fall, hvarom handlas i § 11 mom. 2;

g) eftergift, jemlikt § 15, af Postsparbankens rätt till innestående medel;

h) vilkoren för utlemnande af ny motbok i stället för motbok, som förkommit;

i) bestämmande af det belopp, som må i hufvudkassan innestå;

j) inköp eller försäljning af sådana räntebärande obligationer, som i § 19 omförmälas, äfvensom vidtagande i allmän-

het af åtgärder för beredande af de rörelsemedel, som för Postsparbanken erfordras;

k) afgifvande af årsberättelse och besvarande af remisser, som från Kongl. Maj:t ankomma;

l) sådana, tjänstemän och betjente rörande ärenden, som i § 22 mom. 2 omförmålas; samt slutligen

m) andra ärenden, i hvilka Generalpostdirektören finner öfrige Styrelseledamöters mening böra inhemtas.

§ 26.

Mom. 1. I behandlingen och afgörandet af de ärenden, som här ofvan i § 25 mom. 3 omförmålas, skola deltaga Generalpostdirektören, vederbörande byråchef och i allmänhet minst två bland öfrige ledamöter. Dock må äfven i det fall, att utom Generalpostdirektören och vederbörande byråchef endast en af de öfrige Styrelseledamöterna är vid sammanträde närvarande, hithörande frågor kunna afgöras, då ordföranden och begge ledamöterna äro om beslutet ense.

*Ärendenas
afgörande
inom Post-
sparbankens
Styrelse m. m.*

Mom. 2. Ärendena föredragas af byråchefen. Uppkommer vid omröstning lika röstetal, gäller den mening ordföranden biträdt.

Mom. 3. Har emellertid i fråga, som rör sparbanksgöromålens handläggning å postanstalt, blifvit af flertalet bland Styrelsens ledamöter fattadt beslut, som Generalpostdirektören finner vara menligt för posttjänstens behöriga bestridande, skall ärendet hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas och med beslutets tillämpning anstå, till dess att Kongl. Maj:ts nådiga föreskrift i ämnet meddelats.

Mom. 4. Är Generalpostdirektören hindrad att i handläggning af postsparbanksärendena deltaga, vill, uppå anmälan härom, Kongl. Maj:t i nåder förordna någon af byråcheferne hos Generalpoststyrelsen att under tiden, i Generalpostdirektörens ställe, såsom ordförande i Postsparbankens Styrelse tjänstgöra.

Mom. 5. Erfordras vikarie för den i Postsparbankens Styrelse föredragande byråchefen, förfäres dermed i enlighet med de föreskrifter, som i sådant afseende äro eller varda för Generalpoststyrelsen gällande.

Mom. 6. Har för en eller flere bland öfrige ledamöter i Postsparbankens Styrelse inträffat hinder, som gör nödvändigt, att annan person för någon tid förordnas att såsom ledamot af Styrelsen tjenstgöra, tillhör det ordföranden att derom hos Kongl. Maj:t göra underdånig anmälan.

§ 27.

Utgående expeditioner.

Mom. 1. Skrifvelser, som till Kongl. Maj:t i underdånighet aflåtas, skola, kontrasignerade af tjensteman, som dertill förordnas, undertecknas af Generalpostdirektören och de ledamöter af Postsparbankens Styrelse, som i målens handläggning deltagit.

Mom. 2. Anordningar, assignationer och dispositioner skola, behörigen kontrasignerade, underskrifvas af Generalpostdirektören och föredragande byråchefen.

Mom. 3. Alla öfriga från Postsparbankens Styrelse utgående skrifvelser expedieras, sedan de, kontrasignerade af vederbörande tjensteman, blifvit af Generalpostdirektören med underskrift försedda.

§ 28.

Ändrings sökande.

Ändring i beslut, som af Postsparbankens Styrelse meddelas, sökes genom anförande af underdåniga besvär, hvilka böra till Kongl. Maj:ts Finansdepartement ingifvas inom den tid, som finnes stadgad i Kongl. Förordningen den 14 december 1866 angående ändring af gällande stadganden om tid för besvärs anförande i mål, som handläggas af förvaltande myndigheter och embetsverk.

Förslag

till

Instruktion för handläggning å postanstalt af postsparbanksgöromål.

§ 1.

Mom. 1. Då någon, i ändamål att för första gången för egen eller annans räkning insätta medel i Postsparbanken, inställer sig vid postanstalt å tid, då densamma hålles öppen för allmänheten, tillhör det vederbörande posttjensteman att affordra insättaren de uppgifter, som omförmålas i § 2 mom. 3 af nådiga reglementet för Postsparbanken, och dem å vederbörlig blankett (*form. 1*) införa. *Första insättning.*

Mom. 2. Blanketten underskrifves derefter af insättaren eller, om denne ej är skrifkunnig, af posttjenstemannen; i senare fallet bör insättaren förse underskriften med sitt bömärke.

Mom. 3. Uppgiften förses af posttjenstemannen med motbokens seriebokstaf och ordningsnummer samt insändes med först afgående post till Postsparbanksbyrån.

§ 2.

Mom. 1. Har första insättningen verkstälts med kontanta penningar eller sparkort, erhåller insättaren en med seriebokstaf och ordningsnummer försedd motbok (*form. 2*), uti hvilken det insatta beloppet bör vara af posttjenstemannen infördt och qvitteradt på sätt och i den ordning, här nedan stadgas. *Motbok m. m.*

Mom. 2. Verkställes deremot första insättningen medelst räntekupong, tillhörande sådan obligation, som i § 5 af reglementet omförmåles, erhåller insättaren endast interimsqvitto (*form. 3*); och åligger det posttjenstemannen att med först afgående post kupongen till Postsparbanksbyrån insända. Se-

dan underrättelse till postanstalten ingått, att kupongen befunnits riktig, utfärdas motbok, hvilken till insättaren öfverlemnas, efter det att deri på föreskrifvet sätt införts och qvitterats, hvad af kupongens värde utgör helt krontal.

Mom. 3. Motbok bör vid första utlemnandet åtföljas af tio med motbokens seriebokstaf och ordningsnummer försedda blanketter (*form. 4*) att användas vid lyftning af innestående medel. Dylika blanketter tillhandahållas sedermera vederbörande insättare i mån af behof.

Mom. 4. Vid motboks öfverlemnande till insättaren bör denne erinras, att hvarje följande år, före utgången af den månad, hvarunder första insättningen egt rum, till postanstalt aflemna motboken för att till Postsparbanksbyrån insändas.

Mom. 5. Motbok bör vid hvarje insättning, uppsägning och uttagning af medel å postanstalt företes.

Mom. 6. Vid insättning och uttagning iakttages:

a) att beloppet infördes med siffror uti den därför afsedda kolumn;

b) att insatt belopp qvitteras medelst anbringande i motboken af qvittenskuponger (*form. 5*) och med iakttagande i öfrigt af hvad i § 7 af reglementet stadgas;

c) att, om mer än en kupong behöfves för qvitterande af insatt belopp, de använda kupongerna ordnas efter deras inbördes värde, så att den å högsta beloppet lydande sättes främst och den i värde närmast dernäst o. s. v.; börande minsta möjliga antal kuponger användas för qvitterande af insatt belopp;

d) att, der, i öfverensstämmelse med § 5 af reglementet, för insättning användes räntekupong, beloppet på vanligt sätt infördes och qvitteras i motboken, först sedan föreskrift härom erhållits från Postsparbanksbyrån;

e) att för uttaget belopp antecknas år, månad och dag för utbetalningen, namnet eller begynnelsebokstäfverna till namnet å den tjensteman, som verkställer utbetalningen, och ordet »uttaget»; samt

f) att insättares förut varande tillgodohafvande hvarje gång ökas med hvad som blifvit insatt och minskas med hvad som blifvit uttaget.

§ 3.

Mom. 1. Med sparmärken (*form. 6*) fylldt sparkort (*form. 7*), som för insättning i Postsparbanken inlemnas å postanstalt, anses och behandlas såsom kontant insättning af en krona. Till följd häraf behöfver hvarken i motbok eller i redovisningshandling angifvas, att insättningen skett medelst sparmärken. *Sparmärken och sparkort.*

Mom. 2. De sparkortet åsatta sparmärken makuleras med postanstaltens datostämpel, hvarefter kortet vid leverering gäller i räkning för en krona.

§ 4.

Mom. 1. Då innehafvare af motbok anmäler sig å postanstalt för utbekommande af medel, som innestå i Postsparbanken, bör, efter det posttjenstemannen af motboken förvissat sig derom, att på densamma finnes innestående minst så stort belopp, som uppsägningen afser, blankett för uppsägning (*form. 8*) tillställas innehafvaren, samt underrättelse honom meddelas, huru blanketten bör ifyllas. Är den, som verkställer uppsägningen, ej skrifkunnig, åligger det posttjenstemannen att ifylla blanketten. Sedan uppsägningsblanketten blifvit försedd med vederbörandes namnteckning eller bomärke, insändes densamma genom postanstaltens försorg till Postsparbanksbyrån. *Uppsägning.*

Mom. 2. För det i § 10 mom. 1 af reglementet omfördälda uppsägningsbevis begagnas blankett (*form. 9*), som af posttjenstemannen underskrifves.

§ 5.

Mom. 1. Utbetalning af uppsagdt belopp må icke ega rum, utan att tillstånd dertill erhållits från Postsparbanksbyrån, och ej heller före den tidpunkt, som i tillståndsbeviset angifves. *Utbetalning af uppsagda medel.*

Mom. 2. Sedan tillståndsbevis till postanstalt ankommit, åligger det posttjenstemannen att före medlens utbetalning göra sig förvissad derom, att de uppgifter, som, enligt § 11 mom. 1 af reglementet, böra vid medlens lyftande meddelas, öfverensstämma med tillståndsbeviset.

Mom. 3. Har uppsagdt belopp ej blifvit inom den i 10 § 6 mom. af reglementet stadgade tid lyftadt, eller har annat hinder för utbetalningen mött, bör tillståndsbeviset, försedt med påskrift härom, återsändas omedelbart till Postsparbanksbyrån, derest medlen skolat utbetalas vid postkontor, men, om medlen skolat tillhandahållas vid poststation, till det postkontor, under hvilket poststationen lyder; och åligger det då postkontoret att beviset till Postsparbanksbyrån insända.

Mom. 4. Då, på grund af stadgandet i 11 § 5 mom. af reglementet, motbok blifvit till postanstalt återställd, bör densamma till Postsparbanksbyrån ofördröjligen insändas.

§ 6.

Motboks insändande till Postsparbanksbyrån.

Mom. 1. Närhelst motbok företes å postanstalt, vare sig för insättning, uppsägning eller utbetalning af medel, tillhör det posttjenstemannen efterse, att boken varit å bestämd tid till Postsparbanksbyrån insänd för granskning och räntas införande.

Mom. 2. Har sådant icke iakttagits, och icke heller sedermera motboken blifvit till Postsparbanksbyrån insänd, åligger det posttjenstemannen att erinra bokens innehafvare om föreskriften i § 14 af reglementet samt att, om egaren sådant medgifver, motboken emot qvitto (*form. 10*) omhändertaga och till Postsparbanksbyrån ofördröjligen öfversända.

§ 7.

Redovisning.

Redovisningen af medel, som för Postsparbankens räkning omhänderhafvas, försiggår på olika sätt å poststation och å postkontor.

§ 8.

Redovisning å poststation.

Mom. 1. Sker å poststation insättning af medel i Postsparbanken, vare sig kontant, medelst sparmärken eller med räntekupong, som efter verkställd granskning å Postsparbanksbyrån befunnits riktig, bör, innan motboken till insättaren öfverlemnas, det insatta beloppet införas uti poststationens sparbanksjournal (*form. 11*), med angifvande af ordningsnum-

mer, motbokens nummer och serie, för- och tillnamn å bokens egare samt namnet å den postanstalt, der första insättningen egt rum.

Mom. 2. Sedan poststation upphört att för dagen hållas tillgänglig för allmänheten, åligger det föreståndaren att omedelbart derpå summera journalen samt med först derefter afgående post till det postkontor, hvarunder stationen lyder, insända journalen i två exemplar, jemte influtna kontanta medel, fyllda och makulerade sparkort samt från Postsparbanksbyrån erhållna bevis om inleverering för insättares räkning af räntekuponger.

Mom. 3. Har under dagens lopp någon insättning ej egt rum, insändes en vakatjournal, behörigen underskrifven.

Mom. 4. Sedan journalen blifvit å postkontoret granskad och riktig befunnen, återsändes till poststationen det ena exemplaret, behörigen qvitteradt.

Mom. 5. Tillståndsbevis till utbetalning vid poststation af uppsagda medel öfversändes från Postsparbanksbyrån till det postkontor, hvarunder stationen lyder. Å postkontoret upptages beviset i en förteckning (*form. 12*), hvarefter beviset tillika med de för utbetalningen nödiga medel tillsändes poststationen. Så snart beloppet blifvit å poststationen till vederbörande utbetalt samt på föreskrifvet sätt i motboken infördt, återsändes till postkontoret beviset jemte behörigt qvitto å de lyftade medlen.

§ 9.

Mom. 1. Å postkontor skola såväl insättningar som uttagningar — de senare vare sig de skett å postkontoret eller å Redovisning
å postkontor. underlydande poststation — införas uti en sparbanksjournal, (*form. 13*), hvilken den 10, 20 och sista dagen af hvar månad afslutas.

Mom. 2. De å postkontor verkställda insättningar införas i nämnda journal på samma sätt, som i fråga om insättning vid poststation föreskrifvits, med iakttagande deraf, att jemväl dagen för medlens insättning angifves, samt att i journalen införas namnet eller begynnelsebokstäfverna till namnet å den posttjensteman, som qvitterat det insatta beloppet.

Mom. 3. Sker vid postkontor uttagning af uppsagda medel, bör, förrän motboken till vederbörande återställes, det uttagna beloppet införas i sparbanksjournalen, med angifvande af utbetalningsdag, ordningsnummer, motbokens nummer och serie, för- och tillnamn å bokens egare, namnet å den postanstalt, der första insättningen egt rum, samt den dag, då medlen varit för vederbörande att tillgå.

Mom. 4. Postförvaltaren bör noga vaka deröfver, att de, jemlikt mom. 5 i nästföregående §, poststation tillställda tillståndsbevis angående utbetalning af medel inom föreskrifven tid till postkontoret återkomma, hvart och ett åtföljdt antingen af vederbörligt qvitto eller, om utbetalning ej kunnat ega rum, af uppgift rörande orsaken dertill.

Mom. 5. Så snart beviset jemte behörigt qvitto till postkontoret återkommit, införas beloppet i sparbanksjournalen, på sätt häröfvan uti mom. 3 finnes föreskrifvet, med uppgift derjemte å den poststation, som verkställt utbetalningen.

Mom. 6. Omedelbart efter det emottagning af bref för dagen upphört, skola å de dagar, då enligt mom. 1 af denna § sparbanksjournalen bör afslutas, de i journalens debet och kredit upptagna belopp summeras, och sammandrag (*form. 14*) upprättas öfver de sparbanksjournaler, som inkommit från underlydande poststationer.

Mom. 7. De uppkomna slutsummorna införas derefter på vederbörliga ställen uti postkontorets sparbanksmedelsräkning (*form. 15*).

Mom. 8. Uti denna räkning införas dessutom beloppen af in- och utgående balanser i debet och kredit, kontanta förskott samt levereringar till hufvudkassan.

Mom. 9. Den utgående balansen i kredit får icke upptaga någon annan innehållning än sådana uppsagda belopp, som antingen vid redovisningens afslutande kvarligga å postkontoret eller ock derförinnan blifvit till poststation utsända, men å hvilka belopp qvittenser icke ankommit; börande specifikation (*form. 16*) öfver de balanserade beloppen räkningen biläggas.

Mom. 10. Sparbanksmedelsräkningen jemte dertill hörande journaler och bilagor, nemligen postkontorets och underlydande poststationers sparbanksjournaler, tillståndsbevis och qvittenser å lyftade medel, äfvensom specifikation öfver utgå-

ende kreditbalansen och sammandrag af poststationernas sparbanksjournaler, insändes till Postsparbanksbyrån med första post, som afgår, sedan 48 timmar förflutit, efter det mottagandet af bref den 10, 20 eller sista dagen i månaden vid postkontoret upphört.

Mom. 11. Samtidigt härmed skall, jemte reversal (*form. 17*) i två exemplar, till hufvudkassan insändas det belopp, som på grund af sparbanksmedelsräkningen bör af postkontoret levereras, vare sig detta belopp utgöres af kontanta medel, sparkort eller bevis om inlevererade räntekuponger.

§ 10.

Mom. 1. Postkontor eger att, för såväl egen som underlydande poststations räkning, efter requisition från Postsparbanksbyrån, utbekomma sådana kuponger, som, jemlikt § 7 af reglementet, skola användas såsom qvittenser å de i Postsparbanken insatta medel.

*Redovisning
af qvittensku-
ponger.*

Mom. 2. Redovisning öfver de förskott af dylika kuponger, som af postkontor tillstälts underlydande poststationer, afgifves till postkontoret månadsvis senast den 15 i månaden näst efter den, hvilken redovisningen omfattar.

Mom. 3. Uti denna redovisning (*form. 18*) upptagas såväl behållningen af kuponger vid månadens ingång, som ock de förskott af kuponger, hvilka under månadens lopp af poststationen emottagits.

Förenämnda behållning och förskott sammanläs, och från den erhållna summan drages beloppet af de kuponger, som vid månadens utgång finnas qvarliggande å poststationen. Den sålunda uppkomna återstoden utvisar sammanlagda beloppet af de insättningar, som under månaden egt rum vid poststationen och hvilka blifvit medelst kuponger qvitterade. För kontrollerande häraf införes i redovisningen sammanlagda beloppet af de enligt sparbanksjournalerna under månaden gjorda insättningar.

Mom. 4. Sedan denna redovisning jemte de vid poststationen befintliga exemplar af sparbanksjournalerna inkommit till vederbörande postkontor, bör redovisningen derstädes

granskas och tjena till ledning vid upprättandet af den enahanda slags redovisning postkontoret har att afgifva.

Mom. 5. Sistnämnda redovisning (*form. 19*) bör för hvart kalenderkvartal upprättas och vara till Postsparbanksbyrån insänd inom sex veckor efter utgången af det kvartal, redovisningen omfattar. Redovisningen upprättas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad här ofvan blifvit i fråga om poststationernas kupongredovisning stadgadt, under iakttagande deraf att postkontorets redovisning innefattar redogörelse jemväl för de af underlydande poststationer använda qvittenskuponger.

Mom. 6. Till följd häraf bör uti postkontorets redovisning såsom behållning vid början och slutet af kalenderkvartalet upptagas sammanlagda beloppet af de qvittenskuponger, som vid nämnda tidpunkter förefinnas dels å postkontoret dels å de postkontoret underlydande poststationer, hvarjemte införas slutsummorna af de belopp, som under kvartalet blifvit å dessa postanstalter insatta.

Mom. 7. Till nyssnämnda redovisningshandling böra vid insändande till Postsparbanksbyrån fogas behörigen bestyrkta inventeringsinstrument öfver det förråd af qvittenskuponger, som vid kalenderkvartalets utgång förefanns å postkontoret och underlydande poststationer. Äfvenså bör redovisningshandlingen åtföljas af poststationernas kupongredovisningar jemte dertill hörande exemplar af sparbanksjournalerna.

§ 11.

Redovisning af sparmärken. *Mom. 1.* Har af Postsparbankens Styrelse blifvit antagen sådan försäljningsman, som i § 4 af reglementet omförmäles, kommer underrättelse derom att meddelas det postkontor, genom hvilket sparmärken och sparkort böra försäljningsmannen tillhandahållas.

Mom. 2. Sparkort utlemnas till det antal, som anses nödigt. Sparmärken tillhandahållas försäljningsmannen på grund af requisition; dervid iakttages, att hvarje försäljningsman eger att förskottsvis utbekomma och innehafva sparmärken till ett sammanlagdt värde af 20 kronor, der ej högre belopp blifvit af Postsparbankens Styrelse medgifvet.

Mom. 3. De sparmärken och sparkort, hvilka sålunda böra antingen till försäljningsmän utlemnas eller ock å postkontoren allmänheten tillhandahållas, ega postkontoren, efter requisition, utbekomma från Postsparbanksbyrån, dervid i förskott lemnas sparmärken till belopp, som af Styrelsen särskildt föreskrifves.

Mom. 4. Redovisning (*form. 20*) för de sparmärken, som blifvit postkontoren tillställda, afgifves för hvarje kalenderkvartal och bör vara till Postsparbanksbyrån insänd före utgången af månaden näst efter det kvartal, redovisningen omfattar.

Mom. 5. Vid redovisningens uppgörande intagas:

i debet dels behållningen af sparmärken från föregående kvartal, dels ock de sparmärkesförskott, som under kvartalet erhållits, samt

i kredit dels de sparmärkesmedel, som blifvit antingen till hufvudkassan levererade eller vid postkontoret användts till utbetalningar för Postsparbankens räkning, dels ock den behållning af sparmärken, som vid kvartalets utgång förefinnes vid postkontoret och, såsom förskott, hos underlydande försäljningsmän.

Mom. 6. Sistnämnda behållning bör verificeras genom behörigen bestyrkt förteckning å de sparmärken, som vid kvartalets utgång finnas vid postkontoret kvarliggande, äfvensom af specifikt sammandrag öfver värdet af de sparmärken, som vid nämnda tidpunkt äro såsom förskott utestående hos underlydande försäljningsmän.

Mom. 7. De medel, hvilka för försålda sparmärken vid postkontor influtit, böra, i den mån desamma icke åtgått till utbetalning för postsparbankens räkning, till hufvudkassan levereras å de tider, som för insändande af vanliga sparbanksmedel blifvit här ofvan i 9 § mom. 11 föreskrifna.

§ 12.

Mom. 1. För verkställande af medgifna utbetalningar för Postsparbankens räkning användas i första rummet de till postkontoret influtna sparbanks- och sparmärkesmedel.

*Tillgångar
för med-
gifna utbe-
talningar.*

Mom. 2. Lemna dessa medel ej full tillgång till bestående af utbetalningarne, eger postkontoret att disponera nödigt belopp af de allmänna postmedel samt postanvisningspostförskotts- eller tidningsmedel, som för tillfället icke äro för Postverkets utgifter erforderliga.

Mom. 3. Visar sig, att sålunda tillgängliga medel icke äro för ändamålet tillräckliga, bör postkontoret i god tid hos Postsparbanksbyrån requirera behöfligt förskott.

Mom. 4. Vid afgifvandet af denna förskottsrequisition (*form. 21*) bör uppgift lemnas å beloppet dels af förestående utbetalningar, dels af tillgängliga sparbanks- och sparmärkesmedel, dels ock af de allmänna postmedel samt postanvisnings-, postförskotts- eller tidningsmedel, som för tillfället icke erfordras för Postverkets utgifter.

Mom. 5. Vid disposition af sparmärkesmedel, allmänna postmedel, postanvisnings-, postförskotts- eller tidningsmedel för Postsparbankens räkning bör det disponerade beloppet debiteras i sparbanksmedelsräkningen och krediteras i vederbörande räknenskaper (sparmärkesräkningen, postmedelsräkningen eller tiodagsuppgiften).

§ 13.

*Jernvägs-
postinspek-
tion.*

Hvad i denna instruktion finnes för postkontor föreskrifvet rörande dess förhållande till underlydande poststationer, gäller äfven för jernvägspostinspektion.

§ 14.

*Afgiftsfritt
biträde,
m. m.*

Motbok, anmälnings- och qvittensblanketter samt alla andra formulär och blanketter, hvilka genom posttjensteman skola allmänheten tillhandahållas, utlemnas afgiftsfritt. För biträde med blankettens ifyllande eller annat biträde, som vid insättning, uppsägning eller uttagning af medel lemnas, må ej heller någon ersättning af posttjensteman uppbäras.

Anhållan om motbok.

Anhållas om utfärdande af motbok med Postsparbanken
för Carl Erik Lundgren
född den 24 Mars 1857
hemvist: Wäddö församling, Stockholms län
yrke eller tjänst: Skomakeriarbetare
föräldrarnes namn: *)

Sala den 5 Januari 1884

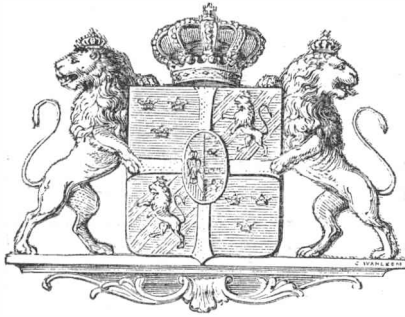
C. E. Lundgren

På grund häraf är till förmån för Carl Erik Lundgren
utfärdad motboken N:o 13,692 ser. B, på hvilken första insätt-
ningen verkstälts med 70 kronor.

Post-kontoret i Sala den 5 Januari 1884.

S. S.

*) Uppgifvas endast i det fall att motbok begäres för minderårig.

Sveriges Postsparbank.

Motbok

N° 13,692.
ser. B.

*) *Sundgren*

Obs. Denna motbok bör, för jemförelse med Postsparbankens räkenskaper och för räntas införande, årligen under loppet af *Januari* månad, emot kvitto, aflemnas till någon postanstalt med uppgift å den postanstalt, genom hvilken motboken skall till egaren återställas.

*) Med afseende å föreskriften i § 11 mom. 1 af reglementet bör egarens förnamn ej här angifvas.

N:o 13,692 ser. B.

År och månad.	Dag.	Insatta eller uttagna belopp.	Kronor.	öre.
1884 Jan	5	Postsparbanken. Insatt FEMTIO kronor. N. N.	70	—
		Postsparbanken. Insatt TJUGO kronor. N. N.		
Febr.	28	Postsparbanken. Insatt TIO kronor. N. N.	10	—
		<i>Summa</i>	80	—
Aug.	10	<i>Uttaget</i>	25	—
		<i>N. N.</i>		
		<i>Post</i>	55	—
		<i>Ränta för år 1884</i>	2	23
		<i>Saldo</i>	57	23

Qvitto å inlemnad räntekupong.

En räntekupong, tillhörande *Svenska Statens 5-proc.-obligation* af *1870* års lån, Litt. *C*, N:r *3594*, lydande å *Tjugofem* kronor öre och förfallen den *30 dennes*, har nedannämnda dag blifvit af *Handlanden Fredrik Kjellberg* å härvarande postanstalt inlemnad, för att till Postsparbanksbyrån insändas.

N. N. post-kontor den *23 Mars 1884.*

N. N.

Obs. Detta qvitto bör till ofvannämnda postanstalt återställas, sedan beloppet blifvit i motboken behörigen infördt och qvitteradt.

Har kupongen ej kunnat för insättning användas, återbekommes densamma i utbyte mot detta qvitto.

Qvitto å uttaget belopp.

Genom postanstalten i N. N. har jag denna dag utaf det å motboken

N:r 13,692 ser. B. innestående belopp utbekommit Tjugofem (25)

kronor, som härmed qvitteras.

N. N. den 10 Augusti 1884.

C. E. Lundgren

Form. 5.

Postsparbanken. Insatt ETT HUNDRA kronor. N. N.	Postsparbanken. Insatt FEMTIO kronor. N. N.
--	--

Form. 6.

Sveriges Postsparbank. Sparmärke å <i>tio (10) öre.</i>
--

Form. 7.

	Sparkort.		

Qvittenskuponger och sparmärken förses med konstgravyr.

Uppsägning af sparbanksmedel samt tillståndsbevis för deras utbetalande.

Undertecknad anhåller härmed, att utaf den i motboken N:o

13,692 ser. B upptagna behållning, stor Attatio (80)

kronor öre, måtte genom postanstalten i N. N. den 10

Augusti 1884 utbetalas ett belopp af Tjugofem
(25) kronor.

N. N. den 30 Juli 1884.

C. E. Lundgren.

N:o 5,115

Till

Postmästaren i

N. N.

På grund af förestående ansökning eger Poststationsföreståndaren i N. N. att utbetala det uppsagda beloppet till motbokens innehafvare, så framt denne genom meddelande af nedanstående uppgifter styrker sin behörighet till medlens lyftande. Stockholm i Postsparbanksbyrån den 3 Augusti 1884.

På befallning

N. N.

Förnamn: Carl Erik

Födelseår, månad och dag: 1857 den 24 Mars

Hemvist vid första insättningen: Waddö församling, Stockholms län

Yrke eller tjänst vid samma tillfälle: Skomakeriarbetare

Föräldrarnes namn:

Bevis öfver verkställd uppsägning.

Att å härvarande postanstalt denna dag blifvit å motboken N:o

13,692 ser. B uppsagdt ett belopp af Tjugofem

(25) kronor _____ öre, att den 10 Augusti 1884 lyftas

vid postanstalten i N. N., varder härigenom till bevis meddeladt.

Postanstalten i N. N. den 30 Juli 1884.

N. N.

Qvitto å motbok, som till postanstalt aflemnats.

Motboken N:o 13,692 ser. B, utfärdad för Lundgren
 och upptagande en behållning, stor Femtiofem (55) kronor
 öre, har denna dag blifvit härstädes aflemnad, för att till Postsparbanks-
 byrån insändas; och skall, sedan motboken blifvit jemförd med Post-
 sparbankens räkenskaper, och den till och med nästlidna års slut upp-
 lupna räntan i motboken införts, densamma genom postanstalten i
N. N. hållas egaren tillhanda mot återställande af detta qvitto.

N. N. postanstalt den 17 Januari 1885.

N. N.

Journal

öfver de vid poststationen i *N. N.* den *28 Februari 1884* verk-
ställda insättningar i Postsparbanken.

Ord- nings- n.r.	Motbokens nummer och serie.	För- och tillnamn å mot- bokens egare.	Postanstalt, der första insättningen å motboken egt run.	Insatt belopp. Kronor	Anmärk- ningar.
1	25,865, A	A. P. Larsson	N. N.	70	
2	13,592, B	F. Holmqvist	N. N.	10	
3	24,718, A	O. J. Brogren	N. N.	65	
			Summa	145	

Omstående 145 kronor levereras härmed till postkontoret i N. N.

N. N. poststation den 28 Februari 1884.

N. N.

Specifikation:

Kontant..... kr. 93: —

Sparkort: 2 st. à 1 kr. » 2: —

Bevis om godkända räntekuponger:

2 st. à 25 kr. » 50: — 145 kronor.

Förenämnda Etthundrafyrtiofem (145) kronor qvitteras.

N. N. postkontor den 29 Februari 1884.

N. N.

Förteckning

å de till postkontoret i N. N. från Postsparbanksbyrån under
3:dje kvartalet 1884 ankomna tillståndsbevis för utbetalning vid under-
 lydande poststationer af uppsagda sparbanksmedel.

Ordningsnummer.	Bevisets datum och nummer.	Motbokens nummer och serie.	För- och tillnamn å motbokens egare.	Till utbetalning medgifvet belopp.	Förfalldag.	Poststation, der medlen skola utbetalas.	Öfversändt den	Återkom den
				Kr. öre				
1	84 ³ / ₇ , N:o 3,518	10,809, C	G. Hallgren	100	84 ¹⁰ / ₇	N. N.	⁵ / ₇ 84	¹² / ₇ 84
2	84 ¹⁰ / ₇ , N:o 4,082	1,517, A	S. Andrén	500	84 ²¹ / ₇	N. N.	¹² / ₇ 84	²⁸ / ₇ 84
3	84 ³ / ₈ , N:o 5,115	13,692, B	C. E. Lundgren	25	84 ¹⁰ / ₈	N. N.	⁶ / ₈ 84	¹² / ₈ 84

Form. 13.

Sparbank

öfver insatta och uttagna medel vid postkontoret i *N. N.* under tiden *21*

underly

I - n - s - ä - t - t - n - i - n - g - a - r.

Ord- nings- n.r.	Dag.	Motbokens nummer och serie.	Namn å motbokens egare.	Postanstalt, der första insättningen egt rum.	Belopp Kronor.	Namnet å d tjensteman, so kvitterat belop
1	21	375, B	C. Schweder	N. N.	55	N. N.
2	„	19,870, A	P. Svensson	N. N.	65	N. N.
3	23	7,809, A	G. Berglund	N. N.	25	N. N.
4	24	18,910, B	O. Sandin	N. N.	50	N. N.
5	26	6,975, C	C. Engdahl	N. N.	18	N. N.
6	28	13,692, B	C. E. Lundgren	Sala	10	N. N.
				Summa	223	

urnal

februari 1884 samt öfver uttagningar, som under samma tid redovisats af stationer.

U - t - t - a - g - n - i - n - g - a - r .

d- gs- nr.	Ut- betal- nings- dag.	Motbokens nummer och serie.	Namn å motbokens egare.	Postanstalt, der första insättningen egt rum.	Utbetalnings- postanstalt.	För- fallo- dag.	Belopp.	
							Kr.	öre.
1	22	6,870, B	J. Ersson	N. N.	N. N.	20	10	—
2	19	10,809, C	G. Hallgren	N. N.	N. N.	15	60	—
3	26	17,963, A	O. Holm	N. N.	N. N.	26	75	—
4	29	24,718, A	O. J. Brogren	N. N.	N. N.	29	15	—
5	29	187, A	F. Kjellberg	N. N.	N. N.	29	1,857	60
						Summa	2,017	60

Postkontoret i N. N. den 1 Mars 1884.

N. N.

S a m m a n d r a g

af de sparbanksjournaler, som till postkontoret i *N. N.* från underlydande poststationer inkommit under perioden *21—29 Februari 1884.*

Poststation.	Journalens datum.	Kronor.	Kronor.
N. N.	20 Februari	315	
	21 »	145	
	22 »	63	
	23 »	—	
	24 »	78	
	25 »	267	
	26 »	—	
	27 »	9	
	28 »	145	1,022
N. N.	19 »	—	
	20 »	—	
	21 »	89	
	22 »	6	
	23 »	—	
	24 »	100	
	25 »	12	
	26 »	100	
27 »	142	449	
	Summa		1,471

Postkontoret i *N. N.* den *1 Mars 1884.*

N. N.

Form. 15.

Sparbanksmedels

för postkontoret i N. N. und

	Kr.	
Debet.		
Balans från föregående period.		
Innehållna medel	210	60
Uppbörd.		
Enligt postkontorets sparbanksjournal	223	—
Enligt underlydande poststationers sparbanksjournaler och sammandrag deraf	1,471	—
Förskott.		
Från Postsparbankens hufvudkassa	300	—
Disponerad tillgång.		
Af sparmärkesmedel	25	—
» allmänna postmedel	100	—
» postanvisnings-, postförskotts- och tidningsmedel	200	—
Utgående balans.		
Undertecknads tillgodohafvande	17	—
Summa	2,546	6

äkning

perioden *21—29 Februari 1884.*

	Kr.	öre.
Kredit.		
Balans från föregående period.		
Undertecknads tillgodohafvande	23	—
Utgifter.		
Enligt postkontorets sparbanksjournal	2,017	60
Leverering.		
Till Postsparbankens hufvudkassa samtidigt härmed	287	—
Utgående balans.		
Innehållna medel, enligt bifogade specifikation	219	—
Summa	2,546	60

Postkontoret i *N. N.* den *1 Mars 1884.*

N. N.

Specifikation

å den uti utgående kreditbalansen af N. N. postkontors sparbanksmedelsräkning för perioden
21-29 Februari 1884 upptagna innehållning.

Tillståndsbevisets		Till utbetalning vid postkontoret medgifna och förfallna, men ej lyftade sparbanksmedel.			Till underlydande poststationer utsända sparbanksmedel, å hvilka qvittenser ännu ej inkommit.				
Datum.	Nummer.	Förfalldag.	Belopp. Kr. öre.		Poststation, dit medlen utsändts.	Utsändningsdag.	Förfalldag.	Belopp. Kr. öre.	
Den 12 Februari 1884	1,987	24/2 84	115	—	—	—	—	—	—
» 20 » »	2,163	—	—	—	N. N.	23/2 84	26/2 84	90	—
» 21 » »	2,240	—	—	—	N. N.	24/2 84	27/2 84	14	—
		Summa	115	—	—	—	—	104	—
					219: —				

Postkontoret i N. N. den 1 Mars 1884.

N. N.

Till **Postsparbankens hufvudkassa** levereras:

på grund af Sparbanksmedelsräkningen för perioden 21—29

Februari 1884 kronor 287. —

inlutna sparmärkesmedel » _____

Summa kronor 287. —

Postkontoret i N. N. den 1 Mars 1884.

N. N.

Qvitteras.

Stockholm, af Postsparbankens hufvudkassa, den 2 Mars 1884.

N. N.

Annot. å Postsparbanksbyrån.

N. N.

Poststationens i *N. N.* redovisning för qvittenskuponger under
Februari månad 1884.

	Kronor.
Behållning från <i>Januari</i> månad	1,650
Erhållna qvittenskuponger under <i>Februari</i>	2,000
Summa	3,650
Behållning den <i>29 Februari</i>	1,019
Rest	2,631
Insatta sparbanksmedel under <i>Februari</i> månad, enligt härhos bifogade sparbanksjournaler och sammandrag deraf	2,631

Poststationen i *N. N.* den *14 Mars* 1884.

N. N.

Postkontorets i *N. N.* redovisning för kvittenskuponer under
 2:dra kvartalet 1884.

		Kronor.
Behållning från föregående kvartal		13,117
Bekomna under 2:dra kvartalet:		
enligt reversal af den 13 April	10,000	
» » » den 6 Juni	5,000	15,000
	Summa	28,117
Behållning den 30 Juni 1884, enligt bifogade förteckningar:		
vid postkontoret	9,816	
» underlydande poststationer	4,150	13,966
	Rest	14,151
Insatta sparbanksmedel under 2:dra kvartalet:		
vid postkontoret, enligt förut insända sparbanksjournaler	8,535	
vid underlydande poststationer, enligt bifogade kupongredovisningar	5,616	14,151

Postkontoret i *N. N.* den 1 Augusti 1884.

N. N.

Form. 20.

Sparmärkes-

för postkontoret i *N. N.*

			Kronor.	öre.
Debet.				
Balans från föregående kvartal.				
Kontanta medel, levererade den <i>10 April</i>	133	70		
Behållning af sparmärken:				
vid postkontoret	258	60		
hos underlydande försäljningsmän	140	—	532	30
Förskott.				
Erhållna sparmärken, enligt reversal af den <i>15 April</i>	200	—		
» » » » » den <i>15 Juni</i>	300	—	500	—
	Summa		1,032	30

redovisning

under *2:dra* kvartalet *1884*.

			Kronor.	öre.
Kredit.				
Levereringar.				
Till Postsparbankens hufvudkassa under kvartalet			368	—
Disponerade till sparbanksutgifter			125	—
Balans till nästföljande kvartal.				
Kontanta medel, levererade den <i>13 Juli</i>	198	20		
Bebållning af sparmärken:				
vid postkontoret, enligt bifogade inventeringsbevis	191	10		
hos underlydande försäljningsmän, jemlikt hosföljande sammandrag	150	—	539	30
	Summa		1,032	30

Postkontoret i *N. N.* den *17 Juli 1884*.

N. N.

Requisition

å kontant förskott för sparbanksutgifter.

Jemlikt hit ankomna tillståndsbevis, N:is *3198, 3412, 3619, 3788*
och *3829*, har postkontoret att utbetala ett sammanlagdt

belopp af kronor *2698:—*

Då emellertid för närvarande finnas tillgängliga:

Sparbanksmedel kronor *326:—*

Sparmärkesmedel » *114:50*

Allmänna postmedel » *625:—*

Postanvisnings-, postförskotts- och tid-
ningsmedel till belopp af » *1134:—* » *2199:50,*

requireras, till fyllande af den uppkommande bristen . . kronor *498:50,*

ett kontant förskott af kronor *500:—*

Postkontoret i *N. N.* den *15 Maj 1884.*

N. N.